Μαζί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διανέμεται
ΔΩΡΕΑΝ

ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑμεΑ. “Παναγία Ευαγγελίστρια”

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ιερός Ναός Ευαγγελίστριας της Τήνου

Οικοδομήθηκε το 1826 χάρη στην εθελοντική εργασία των Τηνιακών & τις χρηματικές συνεισφορές πιστών από όλη την Ελλάδα. Αποτελεί το πρώτο αξιόλογο αρχιτεκτονικό μνημείο του απελευθερωμένου ελληνικού έθνους.

Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά

Κτισμένη μέσα σε σπηλιά στην πλαγιά του όρους Μελά, στην Τραπεζούντα, από όπου έχει πάρει και το όνομά της

Ιερά Μονή Ευαγγελίστριας Πεντόλακκου

Οικοδομήθηκε το 1955 στην υψηλότερη κορυφή του ορεινού χωριού Πεντόλακκος του νομού Ιωαννίνων

Ιερός Ναός Παναγίας Ευαγγελίστριας & Αγίας Κυριακής

Οικοδομήθηκε το 2020 στο Κίτσι Κορωπίου στον νομό Αττικής από την οικογένεια Στεφανίδη

ΤΕΥΧΟΣ 7ο | ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ | 2026

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑμεΑ
"Παναγία Ευαγγελίστρια"

Τηλ. 2109941486
Ιστότοπος: www.panagiaevagelistria.eu
e-mail: panagiaevagelistria@gmail.com

ΜΕΛΟΣ: Πανελλήνιας Ένωσης Φορέων Στήριξης Ατόμων με Νοητική Υστέρηση "ΜΕΛΕΔΩΝΗ"

Υπεύθυνος κατά το νόμο:
Δημήτρης Κ. Στεφανίδης
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Συντακτική Επιτροπή:
Βασίλης Δημητρόπουλος
Δημήτρης Στεφανίδης
Ειρήνη - Χρυσοβαλάντου Ζαράνη
Παναγιώτης Στεφανίδης
Σπύρος Διαμαντόπουλος
Χρήστος Λαζαρίδης

Καλλιτεχνική Διεύθυνση & Σελιδοποίηση:
Τριαντάφυλλος Μαμάκος

Εκδότης
Διοικητικό Συμβούλιο Σωματείου:
Πρόεδρος: Δημήτρης Κ. Στεφανίδης
Αντιπρόεδρος: Μαίρη Κωστάκη
Γεν. Γραμματέας: Βασίλης Δημητρόπουλος
Ταμίας: Αφροδίτη Διαμαντοπούλου
Μέλος: Ταξιάρχης Ψυχράμης

Εκτύπωση:
"ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ"
Χρήστος Βλαχοδημητρόπουλος
Ταινάρου 8 – 17237 Δάφνη
Τηλ. 2109595656 – info@v-typografiki.gr
www.v-typografiki.gr

Περιεχόμενα

Μήνυμα **Δημήτρη Κ. Στεφανίδη**
Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου 03

Χαιρετισμός του **Χάρη Δούκα**
Δήμαρχου Δήμου Αθηναίων 04

Χαιρετισμός της κυρίας **Ελίνας Αλεξίου** 05

Νέο ΚΔΗΦ ΑμεΑ στην Αθήνα 06

Ευχαριστήριες επιστολές της κυρίας
Φιλίππα Καρσερά Χριστοδουλίδη
Πρώτης Κυρίας Κυπριακής Δημοκρατίας
και της κυρίας **Ρένας Δούρου**
Πρόεδρου Κοινοβουλευτικής Ομάδας
ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία 07

Ευχαριστήρια επιστολή του
καθηγουμένου Ιεράς & Σεβάσμιας
Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου
Γέρωντος Ευφραίμ 08

Εκδήλωση τιμής στη μνήμη της
Δομνίτσας Λανίτου-Καβουνίδου 09

Άρθρο της Ειρήνης Ζαράνη 10

Άρθρο της Ιωάννας Σιδέρη 11

Άρθρο της Μαρίας Αγραπίδου 12-13

Ποιήματα της Παραδείσας Χαριλάου 13

Άρθρο του Σπύρου Διαμαντόπουλου 14

Άρθρο της Αικατερίνης Ξύδη 15

Άρθρο του Βασίλη Δημητρόπουλου 16

Άρθρο του Χρήστου Αρφάνη 17

Άρθρο της Βασιλικής Αγγελή 18-19

Άρθρο της Μαρίας Μπινιέρη 20-21

Καλοκαιρινή Γιορτή του Σωματείου μας 22-23

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ;...

Αγαπητοί φίλοι/ες, σ' αυτό το 7ο τεύχος του περιοδικού «Μαζί», με την ιδιότητα του εκπαιδευτικού, θα αναφερθώ στο άνοιγμα των σχολείων.

Σεπτέμβριος, ο μήνας που ανοίγουν τα σχολεία, ο μήνας που θα έπρεπε όλα τα παιδιά να πάνε στις μαθητικές αίθουσες και να καθίσουν στα μαθητικά θρανία, αφού η εκπαίδευση στη χώρα μας είναι υποχρεωτική. ΔΥΣΤΥΧΩΣ όμως αυτό δεν ισχύει για όλα τα παιδιά. Είναι γνωστό ότι κανείς ποτέ δεν ενδιαφέρθηκε ουσιαστικά για τα παιδιά μας, που πάσχουν από Νοητική Υστέρηση, Αυτισμό και Σύνδρομο Ντάουν. Καθημερινά διαπιστώνουμε την αδιαφορία των υπευθύνων, οι οποίοι δεν θεωρούν ότι και τα παιδιά μας είναι παιδιά του ίδιου Θεού και ότι έχουν και εκείνα τα ίδια δικαιώματα στην εκπαίδευση.

Ενδεικτικά, σας αναφέρω ότι στατιστικά στοιχεία του ΥΠΕΠΘ αναφέρουν ότι μεγάλο ποσοστό των παιδιών με αναπηρία βρίσκεται εκτός εκπαιδευτικού πλαισίου. ΓΙΑΤΙ; Δεν είναι τα παιδιά μας ισότιμοι πολίτες αυτής της χώρας; Δεν έχουν τα παιδιά μας και οι οικογένειές τους τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις σ' αυτή τη χώρα;

Επί του συγκεκριμένου θέματος, έχω την άποψη ότι οι θέσεις του αναπηρικού κινήματος πρέπει να είναι ανεξάρτητες με τα χρώματα και τις ιδεολογίες του καθενός.

Στηρίζουμε αυτούς που ασχολούνται πραγματικά, για τα προβλήματα των παιδιών μας με αναπηρία και των οικογενειών τους, γιατί τα παιδιά μας, είναι η παράταξή μας, είναι το χρώμα μας, είναι το κόμμα μας, είναι τα πάντα μας.

Ευτυχώς που υπάρχουν ακόμη κάποιοι που είναι πραγματικά ΑΝΘΡΩΠΟΙ και ενδιαφέρονται να προσφέρουν και να βοηθήσουν τα παιδιά με αναπηρία, αλλά και τους γονείς τους.

ΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΠΑΝΤΟΤΕ.

Του Δημήτρη Στεφανίδη
Πρόεδρος του Σωματείου Ειδικής Αγωγής
και Αποκατάστασης "Παναγία Ευαγγελίστρια"

Σημ.: Το 7ο τεύχος του περιοδικού «Μαζί» είναι αφιερωμένο στην 15η Αυγούστου, ημέρα του Ευαγγελισμού της Παναγίας, ΜΗΤΕΡΑΣ όλων μας!

του Χάρη Δούκα Δήμαρχου Αθηναίων

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω την έκδοση του περιοδικού «Μαζί», μιας αξιόλογης πρωτοβουλίας του Σωματείου Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Ατόμων με Αναπηρία «Παναγία Ευαγγελίστρια», αφιερωμένης στα άτομα με αναπηρία, στις οικογένειές τους και στην αξία της συμπερίληψης.

Το «Μαζί» είναι κάτι περισσότερο από ένα περιοδικό. Είναι ένας χώρος έκφρασης, επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης. Μας θυμίζει ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα στη χαρά, στη δημιουργία, στη συμμετοχή, στην εκπαίδευση, στον αθλητισμό, στον πολιτισμό και, πάνω απ' όλα, στο όνειρο.

Στον Δήμο Αθηναίων εργαζόμαστε καθημερινά για μια πόλη χωρίς αποκλεισμούς. Για μια Αθήνα προσβάσιμη, φιλική και συμπεριληπτική, όπου τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα σε κάθε πτυχή της κοινωνικής ζωής.

Με το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας σχεδιάζουμε προσβάσιμες διαδρομές και παρεμβάσεις στον δημόσιο χώρο, ενώ μέσα από τα δωρεάν προγράμματα άθλησης δημιουργούμε ευκαιρίες για συμμετοχή στον αθλητισμό.

Παράλληλα, με τις πολιτιστικές δράσεις του Δήμου Αθηναίων, ενισχύουμε την προσβασιμότητα και δημιουργούμε περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην πολιτιστική ζωή της πόλης. Επιπλέον, δίνουμε τη δυνατότητα σε παιδιά και ενήλικες με αναπηρία να συμμετέχουν στις Παιδικές Εξοχές του Δήμου Αθηναίων στον Άγιο Ανδρέα.

Ιδιαίτερα σημαντικό βήμα αποτελεί η δημιουργία του Πρώτου Κέντρου Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία του Δήμου Αθηναίων, στο Μεταξουργείο. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, παραχωρήσαμε για 12 χρόνια το δημοτικό κτίριο στο Σωματείο Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Ατόμων με Αναπηρία «Παναγία Ευαγγελίστρια».

Σε έναν σύγχρονο και πλήρως προσβάσιμο χώρο, 60 άτομα με νοητική αναπηρία και άτομα στο φάσμα του αυτισμού θα έχουν πρόσβαση σε δωρεάν υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ανάπτυξης δεξιοτήτων, κοινωνικοποίησης και εκπαίδευσης, καθώς και σε σίτιση και σε μετακίνηση.

Η δημιουργία του ΚΔΗΦ είναι μια έμπρακτη απόδειξη ότι η συμπερίληψη δεν είναι απλώς μια διακήρυξη, αλλά μια επιλογή που γίνεται πράξη.

Για εμάς, η συμπερίληψη σημαίνει να μπορεί κάθε παιδί να παίζει, να αθλείται, να δημιουργεί, να συμμετέχει και να αισθάνεται ότι η Αθήνα είναι και δική του πόλη.

Θερμά συγχαρητήρια σε όλους όσους εργάζονται για την έκδοση του περιοδικού και ιδιαίτερα στο Σωματείο Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Ατόμων με Αναπηρία «Παναγία Ευαγγελίστρια», αλλά και στον Δημήτρη Στεφανίδη, τον άνθρωπο πίσω από αυτή την πρωτοβουλία.

Εύχομαι το «Μαζί» να συνεχίσει να δίνει φωνή στα παιδιά, να στηρίζει τις οικογένειες και να δημιουργεί γέφυρες ανάμεσα στους ανθρώπους.

Μαζί, για μια Αθήνα χωρίς αποκλεισμούς.

Με θερμούς χαιρετισμούς,

Χάρης Δούκας

Δήμαρχος Αθηναίων

της Ελίνας Αλεξίου

Εντεταλμένη Σύμβουλος Νεολαίας, Ατόμων με Αναπηρία & Γ΄ Ηλικίας Δήμου Ελληνικού - Αργυρούπολης
email: elinalexiou@hotmail.com

Με μότο μας «Ισότητα - Καθημερινότητα - Συμπερίληψη: Μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς», ο Δήμος Ελληνικού Αργυρούπολης στοχεύει συνεχώς σε μια πόλη συμπεριληπτική, ανοιχτή και προσβάσιμη για όλους. Ήδη από τη δεκαετία του ‘80 ο Δήμος μας έχει την τιμή να διαθέτει το πρώτο Σχολείο Κωφών και Βαρηκόων και πλέον φιλοξενούμε στην πόλη μας σημαντικούς φορείς ΑμεΑ που επιτελούν ένα πολύτιμο έργο.

Αυτή η ευαισθησία αποτυπώθηκε έμπρακτα και στο μεγάλο στοίχημα της επένδυσης του Ελληνικού.

Με πρωτοβουλία του Δημάρχου μας Γιάννη Κωνσταντάτου, η πρώτη μας απαίτηση προς τον επενδυτή ήταν η δημιουργία ενός σύγχρονου Κέντρου Φροντίδας ΑμεΑ. Και πετύχαμε!

Με αποκλειστική χρηματοδότηση της LAMDA Development και με παραχώρηση οικοπέδου από τον Δήμο, δημιουργήθηκε το πιο σύγχρονο κτίριο φροντίδας ατόμων με αναπηρία σε ολόκληρη την Ευρώπη, όπου σήμερα βρίσκουν στήριξη και αγκαλιά 500 συνάνθρωποί με αναπηρία από όλη την Αττική.

Αναγνωρίζουμε ότι οι ελλείψεις παραμένουν μεγάλες. Ειδικά για πόλεις που σχεδιάστηκαν πριν από δεκαετίες και υπάρχουν σημαντικές δυσκολίες προσβασιμότητας. Αυτό, όμως, δεν μας αποθαρρύνει. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει καθήκον να ηγηθεί αυτής της προσπάθειας και εμείς δηλώνουμε ενεργά παρόντες.

Ο Δήμος, δίνοντας μεγάλη έμφαση στον τομέα της αναπηρίας, δημιούργησε ξεχωριστή Αντιδημαρχία για τα Άτομα με Αναπηρία ώστε τα ζητήματα αναπηρίας να έχουν συνεχή πολιτική παρακολούθηση και όχι αποσπασματικές παρεμβάσεις.

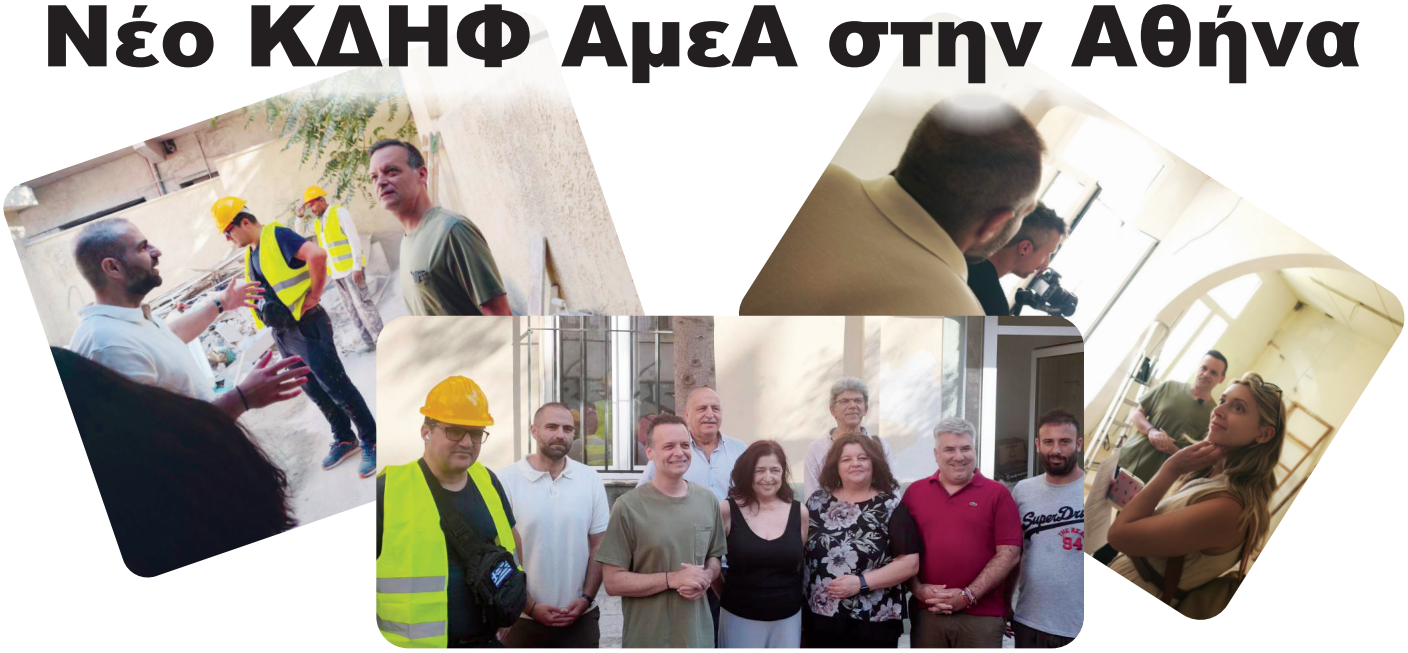
Με στόχο την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την διαμόρφωση πολιτικών συμπερίληψης, αναλάβαμε θεσμική πρωτοβουλία και διοργανώσαμε με τεράστια επιτυχία, το πρώτο Πανελλαδικό Αυτοδιοικητικό Forum για τα Άτομα με Αναπηρία με συμμετοχή Δήμων από όλη την Ελλάδα, επιστημόνων, οργανώσεων ΑμεΑ, εκπροσώπων της Πολιτείας γονέων και ατόμων με αναπηρία. Για το σχεδιασμό του FORUM συνέβαλαν με την εμπειρία τους , οι φορείς αναπηρίας της πόλης. Το Σωματείο «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» με εκπρόσωπο τον φίλο και συνάδελφο Χρήστο Λαζαρίδη, Διευθυντή Προγραμμάτων και την Υπεύθυνη Κοινωνικής Υπηρεσίας και Παιδικής Προστασίας κα Ειρήνη Χρυσοβαλάντου Ζαράνη, έδωσε το παρόν σε όλες τις ομάδες εργασίας και συνέβαλε ουσιαστικά στη πραγματοποίησή του.

Το Σωματείο ¨ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ¨ δεν αποτελεί απλώς έναν φορέα της πόλης μας. Είναι ένας ζωντανός οργανισμός, αλληλεγγύης και ουσιαστικής προσφοράς στο χώρο της Αναπηρίας. Δεν περιορίζεται μόνο στη στήριξη των μελών του και των οικογενειών τους, αλλά επεκτείνεται στην ευαισθητοποίηση ολόκληρης της πόλης μας συμμετέχοντας ενεργά σε δράσεις του Δήμου μας.

Από τη θέση της Εντεταλμένης Συμβούλου Ατόμων με Αναπηρία του Δήμου Ελληνικού – Αργυρούπολης , θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι ο Δήμος μας δεν είναι απλώς ένας παρατηρητής του έργου σας, αλλά ένας σταθερός, συνοδοιπόρος στο πολύτιμο έργο σας.

Σας ευχαριστώ θερμά για όλα όσα προσφέρετε και σας εύχομαι υγεία, δύναμη και κάθε επιτυχία στη συνέχιση του σπουδαίου έργου σας.

Νέο ΚΔΗΦ ΑμεΑ στην Αθήνα

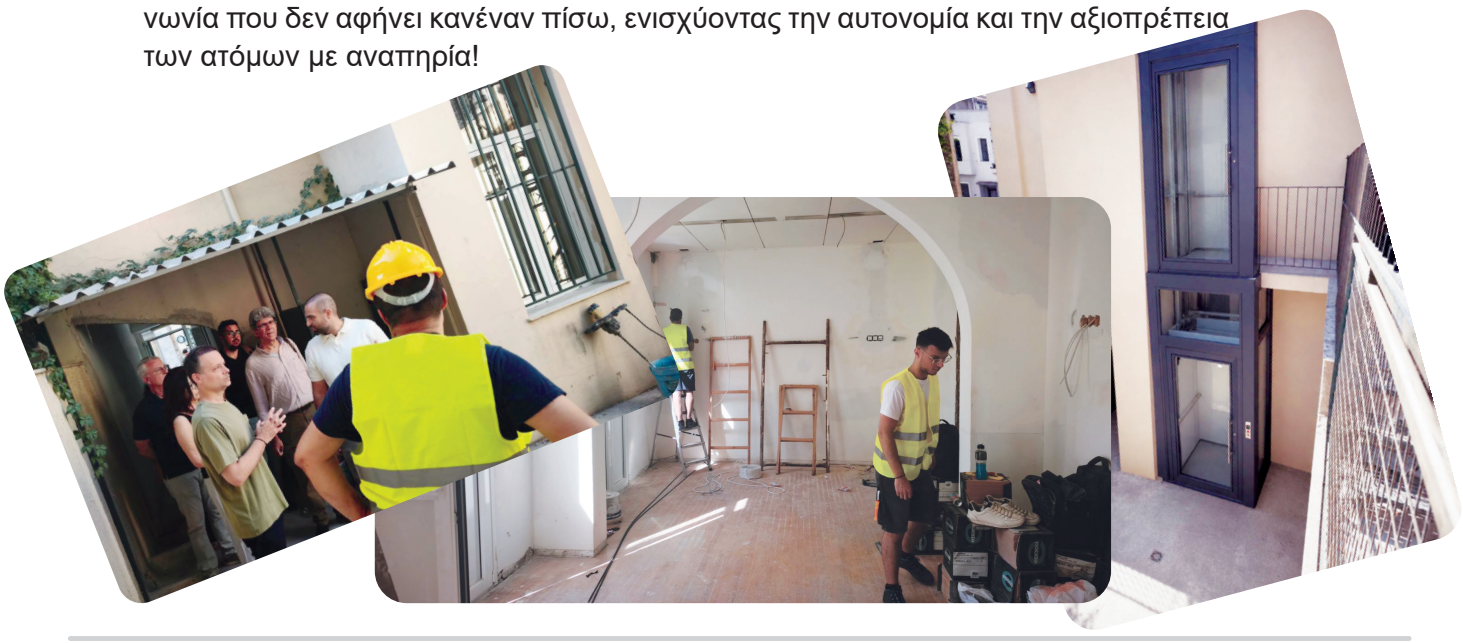
Με τεράστια χαρά και περηφάνια, το Σωματείο μας «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» ανακοινώνει ότι οι εργασίες για τη δημιουργία του πρώτου ΚΔΗΦ ΑμεΑ στον Δήμο Αθηναίων, στο Μεταξουργείο, βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη και τον προσεχή Οκτώβριο ανοίγει επίσημα τις πόρτες του!

Χάρη στην παραχώρηση του δημοτικού κτιρίου από τον Δήμο Αθηναίων και τον Δήμαρχο κ. Χάρη Δούκα, ο οποίος επισκέφθηκε πρόσφατα τις εγκαταστάσεις μας, υλοποιούμε ένα πρότυπο, πλήρως προσβάσιμο κέντρο. Ένα μεγάλο ευχαριστώ αξίζει σε όλους όσους στηρίζουν αυτό το σπουδαίο όραμα.

Το νέο μας Κέντρο Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας θα φιλοξενήσει 60 άτομα με νοητική αναπηρία, σύνδρομο Down και αυτισμό, προσφέροντας:

- Υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης και κοινωνικοποίησης
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων & εκπαίδευση σε επαγγελματικές δεξιότητες μέσω ειδικών εργαστηρίων
- Σίτιση και ασφαλή μετακίνηση με βανάκι
- Ουσιαστική στήριξη στις οικογένειες των ωφελούμενων

Η συμπερίληψη γίνεται πράξη! Συνεχίζουμε με την ίδια αφοσίωση για να χτίσουμε μια κοινωνία που δεν αφήνει κανέναν πίσω, ενισχύοντας την αυτονομία και την αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία!

Αγαπητέ κ. Στεφανίδη,

Εκ μέρους της Πρώτης Κυρίας, Φιλίππας Καρσερά Χριστοδουλίδη, μεταφέρω τους θερμούς χαιρετισμούς και τις ευχαριστίες της για την αποστολή του έκτου τεύχους του περιοδικού «ΜΑΖΙ» του Σωματείου Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Ατόμων με Αναπηρία «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ».

Σας μεταφέρω, επίσης, τους χαιρετισμούς και τα συγχαρητήρια της σε όλους τους συνεργάτες σας που συμβάλλουν σε αυτή την αξιόλογη προσπάθεια και για το σημαντικό έργο που επιτελεί το Σωματείο σας.

Με εκτίμηση,
Μαρία Οδυσσέως Ιωάννου
Ιδιαιτέρα Γραμματέας Πρώτης Κυρίας

Φιλίππα Καρσερά Χριστοδουλίδη
Πρώτη Κυρία Κυπριακής Δημοκρατίας

Αξιότιμες κυρίες, αξιότιμοι κύριοι,

Σας ευχαριστώ θερμά για την ευγενική αποστολή του περιοδικού του Σωματείου σας. Αποτελεί μια ιδιαίτερα αξιόλογη έκδοση, που αναδεικνύει το σπουδαίο έργο, τις δράσεις και την καθημερινή προσφορά σας προς τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους.

Στο πρόσωπό σας αναγνωρίζω έναν φορέα με διαχρονική και ανεκτίμητη προσφορά στον χώρο της ειδικής αγωγής και της αποκατάστασης. Γι' αυτό και, ιδιαίτερα κατά την περίοδο 2014–2019, όταν είχα την τιμή να υπηρετήσω ως Περιφερειάρχης Αττικής, στηρίξαμε έμπρακτα πρωτοβουλίες και δομές που προάγουν την ισότιμη συμμετοχή, την κοινωνική ένταξη και τη συμπερίληψη των ατόμων με αναπηρία, αναγνωρίζοντας ότι η ενίσχυση αντίστοιχων φορέων αποτελεί προϋπόθεση για μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς. Η κοινή αυτή πορεία αποτελεί για μένα πολύτιμη παρακαταθήκη και δέσμευση για τη συνέχιση της στήριξης του έργου σας.

Το έργο της «Παναγίας Ευαγγελίστριας» αποτελεί παράδειγμα κοινωνικής προσφοράς, αλληλεγγύης και σεβασμού στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η προσήλωσή σας στην αποκατάσταση, την ειδική αγωγή και την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία αξίζει την αναγνώριση και τη στήριξη όλων μας.

Σας ευχαριστώ και πάλι για την ευγενική σας χειρονομία και εύχομαι ολόψυχα να συνεχίσετε με την ίδια δύναμη και αφοσίωση το πολύτιμο έργο σας.

Ρένα Δούρου
Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία

ΙΕΡΑ ΜΕΓΙΣΤΗ ΜΟΝΗ
ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ἐν Βατοπαιδίῳ τῇ 8ῃ / 21ῃ Ἰουλίου 2026

Αὔξ. 398
Ἀρ.
Πρωτ. 1008 / 16.2.4

Τῷ Ἐντιμοτάτῳ Κυρίῳ
Δημητρίῳ Κ. Στεφανίδῃ
Προέδρῳ Δ.Σ. Σωματείου Ἀποκατάστασης
καὶ Εἰδικῆς Ἀγωγῆς ΑμεΑ. «Παναγία Εὐαγγελίστρια»
Ταινάρου 10
172 37 ΔΑΦΝΗ

Ἐντιμότατε Κύριε Στεφανίδη,

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε!

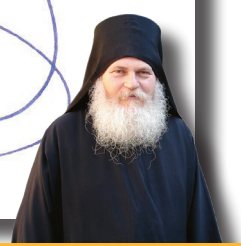
Ἤκομεν διὰ τοῦ παρόντος Μοναστηριακοῦ ἡμῶν Γράμματος ἵνα γνωρίσωμεν Ὑμῖν ὅτι ἐλάβομεν τὸ ἔκτον τεῦχος τῆς περιοδικῆς ἐκδόσεως τοῦ καθ' Ὑμᾶς Σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «**MAZI**», ὃ καὶ ἐθέσαμεν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς πρὸς εὐρυτέραν χρῆσιν αὐτοῦ καὶ ὠφέλειαν· διὸ καὶ καθηκόντως σπεύδομεν ἵνα εὐχαριστήσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ καὶ συγχαρῶμεν αὐτῇ ἐπὶ τῇ κοινωνικῇ μερίμνῃ καὶ ἀγαθῇ φροντίδι ὑπὲρ τῶν ἐλαχίστων ἀδελφῶν ἡμῶν, περὶ ὧν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐνετείλατο ἵνα ἀγαπῶμεν αὐτοὺς ὡς ἑαυτόν. Διὸ καὶ ὁ μισθὸς Ὑμῶν πολὺς ἐν Οὐρανοῖς.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ταπεινῶς ἐπικαλούμενοι ἐφ' Ὑμᾶς δαψιλῆ οὐρανόδωρον εὐλογίαν καὶ τὴν Χάριν τῆς Πανακηράτου Θεομητορικῆς Ἁγίας Ζώνης τῆς ἀποτεθησαυρισμένης ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μονῇ, πρὸς αἰσίαν ἄνυσιν τῆς ὑψηλῆς ταύτης Ὑμετέρας διακονίας ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, διατελοῦμεν μετὰ πολλῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς καὶ Σεβασμίας
Μεγίστης Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου

+ Γέρων Ἐφραίμ

~~καὶ οἱ~~ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί

Ο Καθηγούμενος της Ιεράς και Σεβάσμιας Μεγίστης Μονής του Βατοπαιδίου Γέρων Εφραίμ

Εκδήλωση τιμής και μνήμης εις την καλύτερη Ελληνίδα αθλήτρια Δομνίτσα Λανίτου – Καβουνίδου

Με ιδιαίτερη συγκίνηση και σεβασμό το Σωματείο Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Ατόμων με Αναπηρία «Παναγία Ευαγγελίστρια», σε συνδιοργάνωση με τον Δήμο Δάφνης – Υμηττού και την οικογένεια της Δομνίτσας Λανίτου – Καβουνίδου, πραγματοποίησε εκδήλωση αφιερωμένη στη μνήμη της σπουδαίας Ελληνίδας αθλήτριας.

Η Δομνίτσα Λανίτου υπήρξε η πρώτη Ελληνίδα που συμμετείχε σε Ολυμπιακούς Αγώνες, αφήνοντας ανεξίτηλο το αποτύπωμά της στην ιστορία του ελληνικού αθλητισμού και αποτελώντας πηγή έμπνευσης για τις επόμενες γενιές.

Ιδιαίτερη συγκίνηση προκάλεσαν οι ομιλίες του κ. **Σπύρου Καβουνίδη**, υιού της Δομνίτσας Λανίτου, και της κας **Ξένιας Αργειτάκη** καθηγήτριας ΣΕΦΑΑ, οι οποίοι ανέδειξαν σημαντικές στιγμές από τη ζωή, την πορεία και την προσφορά της.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο Πρέσβης της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. **Σταύρος Αυγουστίδης**, η Ολυμπιονίκης κα **Βούλα Πατουλίδου**, ο Δήμαρχος Δάφνης – Υμηττού κ. **Νικόλαος Τσιλίφης**, η Αντιδήμαρχος Κοινωνικών Θεμάτων του Δήμου Αθηναίων κα **Μαρία Στρατηγάκη**, εκπροσωπώντας τον Δήμαρχο Αθηναίων κ. Χάρη Δούκα, η Αντιδήμαρχος Κοινωνικών Θεμάτων του Δήμου Δάφνης – Υμηττού κα **Αντριάνα Μαγγίτα**, ο Αντιπρόεδρος της ΠΟΠΑ κ. **Γιώργος Αραχωβίτης** μαζί με τη σύζυγό του κα **Έλσα Στραβάκου**, ο Αντιπρόεδρος του ΔΗΣΥ κ. **Αντρέας Ερωτοκρίτου**, η Υπεύθυνη Γυναικών του ΔΗΣΥ και Αντιπρόεδρος του Αθλητικού Σωματείου «Ανόρθωση» κα **Χρυσούλα Κούσιου**, η εκπρόσωπος της Προέδρου του κόμματος «Φωνή Λογικής» κα **Αντιγόνη Γλυκού**, η καθηγήτρια του ΣΕΦΑΑ και μέλος της ΠΟΠΑ κα **Στέλλα Αγρώτου**, ο πλαστικός χειρουργός κ. **Χρηστάκης Ρίρης**, ο καρδιολόγος κ. **Νίκος Ιωάννου**, η εκπρόσωπος της Εστίας κα **Έφη Προκοπάκη**, η εκπρόσωπος του Πετάγματος κα **Κυριακή Ιωάννου**, καθώς και ο Παγκόσμιος Πρωταθλητής και Παραολυμπιονίκης Κολύμβησης κ. **Γιάννης Κωστάκης**. Η εκδήλωση πλαισιώθηκε από την παρουσία πλήθους κόσμου, που τίμησε με τη συμμετοχή του αυτή τη σημαντική βραδιά μνήμης. Την εκδήλωση συντόνιζε ο Πρόεδρος του Σωματείου Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής ΑμεΑ «Παναγία Ευαγγελίστρια» κος Δημήτρης Στεφανίδης.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσοι παρευρέθηκαν και συνέβαλαν στην επιτυχία μιας εκδήλωσης αφιερωμένης σε μια σπουδαία γυναίκα, που άνοιξε τον δρόμο για τις Ελληνίδες στον αθλητισμό και συνεχίζει να εμπνέει με την παρακαταθήκη της!

Προσβάσιμος Τουρισμός:
Ταξίδια χωρίς εμπόδια, εμπειρίες για όλους

της Ειρήνης Χρυσοβαλάντου Ζαράνη

MSc Κοινωνική Λειτουργός, Υπεύθυνη Κοινωνικής Υπηρεσίας και Παιδικής Προστασίας του Σωματείου Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Ατόμων με Αναπηρία «Παναγία Ευαγγελίστρια»

Ο τουρισμός αποτελεί δικαίωμα όλων των ανθρώπων. Για τα άτομα με αναπηρία, όμως, ένα ταξίδι δεν είναι πάντα μια απλή υπόθεση. Η έλλειψη προσβασιμότητας σε μεταφορές, καταλύματα, παραλίες και χώρους πολιτισμού μπορεί να μετατρέψει μια ευχάριστη εμπειρία σε μια δύσκολη δοκιμασία. Ο προσβάσιμος τουρισμός δεν αφορά μόνο τα άτομα με κινητικές αναπηρίες. Αφορά επίσης ανθρώπους με προβλήματα όρασης ή ακοής, ηλικιωμένους, οικογένειες με μικρά παιδιά και κάθε ταξιδιώτη που χρειάζεται ένα ασφαλές και φιλικό περιβάλλον. Στόχος του είναι να εξασφαλίζει ότι όλοι μπορούν να απολαμβάνουν τις ίδιες εμπειρίες με αξιοπρέπεια, αυτονομία και ασφάλεια.

Η Ελλάδα είναι ένας από τους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως. Τα μοναδικά νησιά, οι παραλίες, οι αρχαιολογικοί χώροι και η πολιτιστική της κληρονομιά προσελκύουν εκατομμύρια επισκέπτες κάθε χρόνο. Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, όπως η εγκατάσταση συστημάτων πρόσβασης στη θάλασσα (Seatrac) σε πολλές οργανωμένες παραλίες, η αναβάθμιση υποδομών σε τουριστικές επιχειρήσεις και η δημιουργία νέων προτύπων πιστοποίησης για προσβάσιμες τουριστικές επιχειρήσεις και προορισμούς. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές προκλήσεις, ιδιαίτερα στα πεζοδρόμια, στις δημόσιες συγκοινωνίες ορισμένων περιοχών και στην πρόσβαση σε μικρότερους τουριστικούς προορισμούς.

> *«Όταν όλοι μπορούν να ταξιδεύουν με ασφάλεια, άνεση και αξιοπρέπεια, τότε ο τουρισμός εκπληρώνει τον πραγματικό του σκοπό: να προσφέρει εμπειρίες, γνώση, πολιτισμό και χαρά χωρίς διακρίσεις»*

Η προσβασιμότητα δεν αποτελεί μόνο ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης, αλλά και σημαντική αναπτυξιακή ευκαιρία. Όταν ένας προορισμός είναι φιλικός προς όλους, γίνεται πιο ελκυστικός για περισσότερους επισκέπτες, ενισχύοντας την τοπική. Παράλληλα, βελτιώνει την ποιότητα ζωής των μόνιμων κατοίκων, αφού οι υποδομές που διευκολύνουν τα άτομα με αναπηρία εξυπηρετούν τελικά όλους τους πολίτες.

Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι οι χώρες που επενδύουν στην καθολική προσβασιμότητα γίνονται πιο ανταγωνιστικές και προσφέρουν υπηρεσίες υψηλότερης ποιότητας. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού τονίζει ότι ο προσβάσιμος τουρισμός αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της βιώσιμης ανάπτυξης και της ισότητας, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση ενθαρρύνει την υιοθέτηση κοινών προτύπων προσβασιμότητας στον τουρισμό.

Η δημιουργία μιας χώρας χωρίς εμπόδια δεν είναι ευθύνη μόνο της Πολιτείας. Απαιτεί τη συνεργασία των δήμων, των επιχειρήσεων, των επαγγελματιών του τουρισμού και της κοινωνίας συνολικά. Ο τουρισμός πρέπει να ενώνει και όχι να αποκλείει. Όταν όλοι μπορούν να ταξιδεύουν με ασφάλεια, άνεση και αξιοπρέπεια, τότε ο τουρισμός εκπληρώνει τον πραγματικό του σκοπό: να προσφέρει εμπειρίες, γνώση, πολιτισμό και χαρά χωρίς διακρίσεις. Ο προσβάσιμος τουρισμός δεν είναι πολυτέλεια· είναι δικαίωμα και επένδυση σε μια κοινωνία που σέβεται όλους τους ανθρώπους.

Πέρα από τις λέξεις:
Η δημιουργική έκφραση ως μέσο επικοινωνίας

της Ιωάννας Σιδέρη

Κοινωνική Λειτουργός, Σωματείο Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Ατόμων με Αναπηρία «Παναγία Ευαγγελίστρια»

Πόσες φορές έχουμε σταθεί μπροστά σε μια ζωγραφιά και έχουμε προσπαθήσει να καταλάβουμε τι θέλει να μας πει ο δημιουργός της; Η τέχνη αποτελεί έναν από τους πιο αυθεντικούς τρόπους έκφρασης, καθώς μπορεί να αποτυπώσει σκέψεις και συναισθήματα που δύσκολα χωρούν σε λέξεις. Άλλωστε, η ανάγκη του ανθρώπου να επικοινωνήσει δεν περιορίζεται μόνο στον προφορικό λόγο.

Από τα πρώτα κιόλας χρόνια της ζωής, το παιδικό ιχνογράφημα αποτελεί έναν φυσικό τρόπο έκφρασης και επικοινωνίας. Μέσα από τις γραμμές, τα χρώματα και τα σχήματα, το παιδί εξερευνά τον κόσμο γύρω του και αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο τον αντιλαμβάνεται. Ωστόσο, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι ένα σχέδιο δεν μπορεί να ερμηνευτεί απομονωμένα ούτε να χρησιμοποιηθεί ως διαγνωστικό εργαλείο. Η αξία του δεν βρίσκεται στο να «αποκαλύψει» κάτι, αλλά στη δυνατότητα που προσφέρει για έκφραση και αλληλεπίδραση.

> *«Μέσα από μια ζωγραφιά, μια κατασκευή ή τη χρήση διαφορετικών υλικών, το άτομο μπορεί να εκφράσει συναισθήματα, προτιμήσεις και εμπειρίες, χωρίς την πίεση να βρει τις «σωστές» λέξεις»*

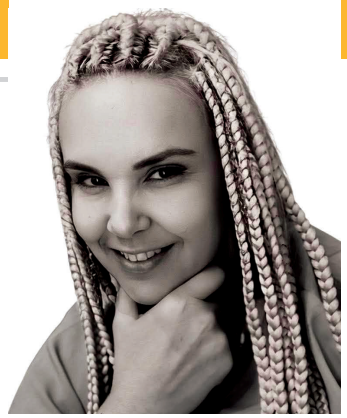
Η ανάγκη αυτή για δημιουργική έκφραση δεν σταματά στην παιδική ηλικία. Για πολλά άτομα στο φάσμα του αυτισμού ή με νοητική αναπηρία, οι εικαστικές δραστηριότητες αποτελούν έναν εναλλακτικό τρόπο επικοινωνίας, ιδιαίτερα όταν ο λόγος ή η κοινωνική αλληλεπίδραση αποτελούν πρόκληση. Μέσα από μια ζωγραφιά, μια κατασκευή ή τη χρήση διαφορετικών υλικών, το άτομο μπορεί να εκφράσει συναισθήματα, προτιμήσεις και εμπειρίες, χωρίς την πίεση να βρει τις «σωστές» λέξεις.

Στην καθημερινή πρακτική των επαγγελματιών που εργάζονται με άτομα με αναπηρία, η δημιουργική έκφραση δεν αντιμετωπίζεται ως μια απλή δραστηριότητα απασχόλησης. Αντίθετα, αποτελεί μια ευκαιρία για επικοινωνία, ενίσχυση της σχέσης εμπιστοσύνης και καλύτερη κατανόηση των αναγκών του ατόμου. Παράλληλα, συμβάλλει στην ανάπτυξη της αυτονομίας, της αυτοεκτίμησης, της συγκέντρωσης και της ενεργού συμμετοχής, στοιχεία που αποτελούν βασικούς στόχους της σύγχρονης ψυχοκοινωνικής υποστήριξης.

Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιείται και η Εικαστική Θεραπεία (Art Therapy), μια θεραπευτική προσέγγιση που χρησιμοποιεί τη δημιουργική διαδικασία ως μέσο έκφρασης και επικοινωνίας. Δεν πρόκειται για μάθημα ζωγραφικής ούτε απαιτεί καλλιτεχνικές δεξιότητες. Με την καθοδήγηση εξειδικευμένου θεραπευτή, το άτομο ενθαρρύνεται να εκφράσει συναισθήματα, να επεξεργαστεί εμπειρίες και να ενισχύσει την αυτογνωσία και την αυτοεκτίμησή του. Για άτομα με αυτισμό ή νοητική αναπηρία, η προσέγγιση αυτή μπορεί να λειτουργήσει ως ένας ασφαλής χώρος, όπου η επικοινωνία δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τον λόγο, αλλά αναγνωρίζει και αξιοποιεί τις δυνατότητες του κάθε ανθρώπου.

Η ουσιαστική επικοινωνία δεν ξεκινά πάντα με μια ερώτηση ούτε ολοκληρώνεται με μια απάντηση. Κάθε άνθρωπος έχει τον δικό του τρόπο να εκφράζεται και να μοιράζεται σκέψεις, συναισθήματα και ανάγκες. Μια ζωγραφιά μπορεί να μην «μιλά» με λόγια, μπορεί όμως να γίνει η αφορμή για να ξεκινήσει ένας ουσιαστικός διάλογος και να δοθεί χώρος στην έκφραση, την κατανόηση και τη σύνδεση με τον άλλον.

Ακτινογραφίες στην Οδοντιατρική για Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ): Ασφάλεια, Χρήσεις, Κίνδυνοι και Οφέλη

της Μαρίας Αγραπίδου

Χειρουργός Οδοντίατρος, Αντιπρόεδρος Υγείας στις Γυναίκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,Ταμίας του Οδοντιατρικού Συλλόγου Πειραιά, υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων, μέλος ΔΣ ΟΣΠ, μέλος Προληπτικής Επιτροπής και Επιστημονικής Επιτροπής

Οι οδοντιατρικές ακτινογραφίες αποτελούν απαραίτητο διαγνωστικό εργαλείο για άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ). Έχουν ευρεία χρήση σε άτομα με σωματικές, νοητικές, αναπτυξιακές, αισθητηριακές ή συμπεριφορικές δυσκολίες (π.χ. αυτισμός, κινητικές δυσκολίες, νοητική υστέρηση, εγκεφαλική παράλυση, σύνδρομο Down). Σε αυτή την ομάδα, τα στοματικά προβλήματα είναι συχνότερα λόγω δυσκολιών υγιεινής, φαρμακευτικής αγωγής (π.χ. αντιεπιληπτικά που προκαλούν υπερπλασία ούλων), δυσκολιών συνεργασίας, ξηροστομίας ή διατροφικών συνηθειών. Οι ακτινογραφίες βοηθούν στην έγκαιρη διάγνωση, αλλά η διαδικασία λήψης τους μπορεί να είναι προκλητική λόγω κινητικών περιορισμών, φόβου, υπερευαισθησίας ή αδυναμίας συνεργασίας, ενώ η ακτινοβολία πρέπει να ελαχιστοποιηθεί.

> *«...οι οδοντιατρικές ακτινογραφίες σε ΑμεΑ, είναι ασφαλείς και συχνά απαραίτητες, όταν γίνονται εξατομικευμένα»*

Χρήσεις των Ακτινογραφιών σε ΑμεΑ

Οι ακτινογραφίες χρησιμοποιούνται για:

• Διάγνωση τερηδόνας και περιοδοντικής νόσου: Bitewing ή periapical για κρυφές βλάβες, ιδιαίτερα σε ασθενείς με δυσκολία στοματικής υγιεινής.

• Αξιολόγηση τραυμάτων και παθολογιών: Εντοπισμός καταγμάτων, αποστημάτων, κύστεων ή οδοντικών ανωμαλιών (συχνές σε σύνδρομα).

• Προπροσθετική και ορθοδοντική εκτίμηση: Πανοραμική (OPG) για έλεγχο οστού, εμφυτευμάτων ή ανάπτυξης.

• Παρακολούθηση θεραπείας: Μετά από ενδοδοντικές, περιοδοντικές ή χειρουργικές επεμβάσεις.

• Ειδικές περιπτώσεις: Έλεγχος σε ασθενείς με κινητικές δυσκολίες (π.χ. σε αναπηρικό αμαξίδιο), υπερευαίσθητο αντανακλαστικό εμέτου ή συμπεριφορικές δυσκολίες (π.χ. αυτισμός).

Σύμφωνα με τις οδηγίες ADA/FDA (ενημερωμένες 2026) και AAPD, οι ακτινογραφίες γίνονται μόνο με κλινική ένδειξη (justification), όχι ρουτίνα. Η αρχή ALARA/ALADA εφαρμόζεται, με έμφαση στην εξατομίκευση λόγω δυσκολιών συνεργασίας.

Ασφάλεια και Επίπεδα Ακτινοβολίας

Η δόση από οδοντιατρικές ακτινογραφίες παραμένει χαμηλή: bitewing ~0.001-0.005 mSv, πανοραμική ~0.007-0.02 mSv, συγκρίσιμη με φυσική υποβάθρου (~3 mSv/έτος). Ψηφιακές τεχνολογίες μειώνουν τη δόση κατά 80-90%.

Στα ΑμεΑ, ο κίνδυνος stochastic effects (π.χ. καρκίνος) είναι ελάχιστος και θεωρητικός, παρόμοιος με τον γενικό πληθυσμό. Δεν υπάρχουν ειδικοί αυξημένοι κίνδυνοι από χαμηλές δόσεις, αλλά η συχνότητα μπορεί να είναι υψηλότερη λόγω συχνότερων προβλημάτων. Η ευαισθησία δεν διαφέρει σημαντικά από άλλες ομάδες (π.χ. παιδιά ή ηλικιωμένοι), αλλά η ανάγκη για επαναλήψεις λόγω κίνησης αυξάνει τη δόση – γι' αυτό προτιμώνται τεχνικές που μειώνουν retakes.

Μέτρα προστασίας:

• Ψηφιακές ακτινογραφίες και handheld portable units για ασθενείς σε αμαξίδιο ή με περιορισμένη κινητικότητα.

• Collimation, σωστή τοποθέτηση.

• Χρήση portable X-ray για αποφυγή μετακίνησης.

• Αποφυγή περιττών εικόνων – προτίμηση panoramic/occlusal σε δυσκολίες συνεργασίας.

• Σε ASD ή υπερευαισθησία: Ηρεμία, σύντομες διαδικασίες, βοήθεια συνοδού.

• Thyroid collar/apron: Δεν είναι πλέον απαραίτητα (ADA 2026), αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ψυχολογική άνεση.

Για CBCT: Υψηλότερη δόση (20-1000+ μSv), μόνο όταν απαραίτητο (π.χ. σύνθετες χειρουργικές).

Συχνότητα και Οδηγίες

Η συχνότητα εξαρτάται από κίνδυνο και συνεργασία:

• Χαμηλού κινδύνου: Bitewing κάθε 12-36 μήνες.

• Υψηλού κινδύνου (ξηροστομία, τερηδόνα, περιοδοντίτιδα): Κάθε 6-18 μήνες.

• Εξατομίκευση: Βάσει κλινικής εξέτασης, ιστορικού, ικανότητας συνεργασίας.

Οδηγίες ADA/AAOMR 2026 και AAPD τονί-

ζουν: Κλινική εξέταση πρώτα, προηγούμενες εικόνες, εναλλακτικές (π.χ. οπτική εξέταση, OCT σε ορισμένες περιπτώσεις).

Οφέλη vs Κίνδυνοι

Τα οφέλη υπερτερούν:

• Έγκαιρη διάγνωση αποτρέπει πόνο, λοιμώξεις, απώλεια δοντιών.

• Βελτίωση ποιότητας ζωής, ιδιαίτερα σε ΑμεΑ με δυσκολίες επικοινωνίας.

• Πρόληψη επιπλοκών σε πολυνοσηρούς.

Ο κίνδυνος είναι ελάχιστος με σύγχρονες πρακτικές – συγκρίσιμος με καθημερινή έκθεση.

Οδηγίες για Γονείς/Συγγενείς και Ασθενείς

• Ρωτήστε: «Γιατί χρειάζεται; Τι θα δούμε; Εναλλακτικές; Πώς θα γίνει με ασφάλεια;»

• Αναφέρετε: Τύπο αναπηρίας, φάρμακα, δυσκολίες συνεργασίας, προηγούμενες εμπειρίες.

• Επιλέξτε οδοντίατρο εξοικειωμένο με ΑμεΑ, με portable εξοπλισμό και ψηφιακή τεχνολογία.

• Χρησιμοποιήστε τεχνικές ηρεμίας (π.χ. desensitization για αυτισμό).

• Μην ανησυχείτε υπερβολικά: Τα οφέλη (πρόληψη σοβαρών προβλημάτων) είναι μεγάλα.

• Συζητήστε ανοιχτά – η ενημέρωση μειώνει άγχος και βελτιώνει συνεργασία.

Συμπερασματικά, οι οδοντιατρικές ακτινογραφίες σε ΑμεΑ είναι ασφαλείς και συχνά απαραίτητες όταν γίνονται εξατομικευμένα, με προσαρμογές τεχνικής και εξοπλισμού. Η τεχνολογία και οι οδηγίες ελαχιστοποιούν κινδύνους, ενώ μεγιστοποιούν τα οφέλη για τη στοματική υγεία και ποιότητα ζωής.

Πηγές:

- https://www.ada.org/resources/ada-library/oral-health-topics/x-rays-radiographs
- https://www.aapd.org/media/policies_Guidelines/BP_SHCN.pdf
- https://www.aapd.org/globalassets/media/policies_guidelines/bp_radiographs.pdf
- https://dimensionsofdentalhygiene.com/article/eliminate-radiographic-retake-exposures-for-patients-with-special-needs
- https://www.fda.gov/media/84818/download
- https://jada.ada.org/article/S0002-8177(25)00631-2/fulltext
- https://www.fdiworlddental.org/radiation-safety-dentistry
- https://decisionsindentistry.com/article/treating-dental-patients-with-special-needs-and-complex-medical-histories
- https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4628399
- https://dimensionsofdentalhygiene.com/article/capturing-radiographs-among-patients-with-special-needs

Η ΗΡΩΙΔΑ - ΜΑΝΑ

Δυνατή Ψυχή

της Παραδείσας Χαριλάου

Μια φίλη μου, μου είπε:
δεν φοβάμαι, είσαι Δυνατή Ψυχή.
Και της ανέλυσα λίγο τον θάνατο.
Τώρα κοπέλα μου που σου το ανάλυσα λίγο…
Το κατάλαβες; Είμαι Δυνατή Ψυχή λες…
Δεν έχει να κάνει με την δύναμη αυτό…
Αυτό ξεπερνά τα πάντα…
Είναι σαν να σε κόβουν στη μέση,
και να συνεχίζεις να περπατάς…
και κάθε βήμα σου, υπάρχει πόνος φρικτός, ασήκωτος…
που δεν μπορείς να τον κουβαλήσεις, αδυνατείς…
αλλά ακόμα και έτσι προχωράς
και ζεις, απλά γιατί δεν έχεις άλλη επιλογή.
Και αν θυμάσαι, μπορούμε να αντέξουμε πολύ περισσότερα απ' όσα νομίζουμε!!!

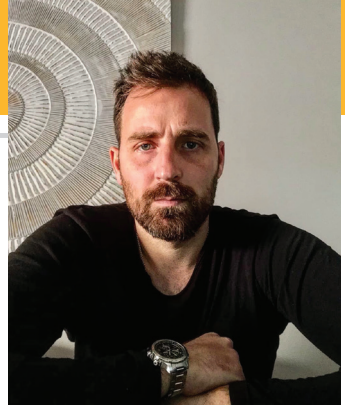

Οι καλοί άνθρωποι

της Παραδείσας Χαριλάου

Καθώς μεγαλώνεις, οι προτεραιότητες αλλάζουν. Αυτό που θέλεις είναι να έχεις την υγεία σου… Να περιστοιχίζεσαι από καλούς Ανθρώπους!!! Ανθρώπους που είναι γεμάτοι καλοσύνη και γεμίζουν την ψυχή σου. Και ξέρεις κάτι; Αναρωτιέμαι γιατί στους καλούς Ανθρώπους, συμβαίνουν άσχημα πράγματα; Ίσως γιατί αυτοί έχουν την δύναμη να τα βγάλουν πέρα!
Ο κόσμος άλλαξε, χάθηκαν οι αρχές, ποδοπατήθηκαν και οι σχέσεις γέμισαν συμφέρον!
Είμαστε όμως κι εμείς οι ρομαντικοί που έχουμε τις ίδιες αρχές, δεν μας άλλαξε κανένα συμφέρον και καμία υποκρισία.

«Μια ημέρα στο εξωτερικό αθλητικό πρόγραμμα της δομής μας»

του Σπύρου Διαμαντόπουλου

Καθηγητής Φυσικής Αγωγής, Απόφοιτος Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής Αθηνών, Υπεύθυνος εξωτερικων αθλητικών δραστηριοτήτων Σωματείου Ειδικής Αγωγής & Αποκατάστασης «Παναγία Ευαγγελίστρια»

Όταν οι περισσότεροι άνθρωποι ακούν τη λέξη «άθληση», το μυαλό τους πηγαίνει στη σωματική άσκηση, στην προπόνηση ή στην ευεξία. Για εμάς, όμως, στο εξωτερικό αθλητικό πρόγραμμα του Σωματείου Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής «Παναγία Ευαγγελίστρια», κάθε δραστηριότητα αποτελεί κάτι πολύ περισσότερο. Είναι ένα μέσο έκφρασης, κοινωνικοποίησης, προσωπικής εξέλιξης και, πάνω απ' όλα, χαράς.

Η ημέρα μας ξεκινά νωρίς. Από τις πρώτες πρωινές ώρες οργανώνουμε το πρόγραμμα, ελέγχουμε ότι όλοι και όλα είναι έτοιμα και υποδεχόμαστε τους ωφελούμενούς μας. Η προσμονή είναι ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους με τον δικό τους ιδιαίτερο τρόπο. Άλλοι ανυπομονούν να μπουν στην πισίνα, άλλοι να ανέβουν στο άλογο, άλλοι να παίξουν τένις ή να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους στην αναρρίχηση.

Το εξωτερικό αθλητικό μας πρόγραμμα περιλαμβάνει μπόουλινγκ, ιππασία, κολύμβηση, ποδηλασία, αναρρίχηση σε τοίχο και τένις. Κάθε μία από αυτές τις δραστηριότητες έχει τη δική της ξεχωριστή αξία και συμβάλλει στην ανάπτυξη κινητικών, κοινωνικών και ψυχοσυναισθηματικών δεξιοτήτων. Το πιο αισιόδοξο, όμως, είναι ότι η λίστα αυτή δεν παραμένει ποτέ σταθερή. Αναζητούμε διαρκώς νέες αθλητικές εμπειρίες και καινοτόμες δράσεις, εμπλουτίζοντας το πρόγραμμά μας με σκοπό να προσφέρουμε ακόμη περισσότερες ευκαιρίες στους ωφελούμενούς μας να ανακαλύπτουν τις δυνατότητές τους.

Η διαδρομή προς τους αθλητικούς χώρους είναι κι αυτή μέρος της εμπειρίας. Συζητάμε, γελάμε, κάνουμε τα δικά μας εσωτερικά αστεία και δημιουργούμε σχέσεις εμπιστοσύνης. Η αίσθηση της ομάδας αρχίζει πολύ πριν ξεκινήσει η ίδια η δραστηριότητα.

Όταν φτάσουμε στον προορισμό μας, ξεκινά η ουσία της ημέρας. Γίνεται μεγάλη προσπάθεια ώστε κάθε άσκηση να προσαρμόζεται στις δυνατότητες και στις ανάγκες του κάθε ωφελούμενου. Δεν υπάρχουν συγκρίση ούτε ανταγωνισμός. Υπάρχει μόνο η προσωπική προσπάθεια, η συμμετοχή και η χαρά της εξέλιξης.

Η μεγαλύτερη ανταμοιβή δεν είναι η τέλεια εκτέλεση μιας άσκησης. Είναι η στιγμή που κάποιος ξεπερνά έναν φόβο, δοκιμάζει κάτι που μέχρι χθες απέφευγε ή χαμογελά γιατί πέτυχε έναν μικρό προσωπικό στόχο. Αυτές είναι οι πραγματικές νίκες και όχι τα μετάλλια που προήλθαν απο έναν στείρο διαγωνισμό.

Μέσα από τον αθλητισμό προσπαθούμε να καλλιεργησουμε αξίες όπως ο σεβασμός, η συνεργασία, η επιμονή και η υπομονή. Οι ωφελούμενοί μας αναπτύσσουν δεξιότητες που τους συνοδεύουν και στην καθημερινότητά τους, αποκτώντας περισσότερη αυτοπεποίθηση και αυτονομία.

Δεν είναι όμως μόνο εκείνοι που εξελίσσονται. Εξελισσόμαστε κι εμείς μαζί τους. Κάθε ημέρα μάς υπενθυμίζει ότι η πρόοδος δεν μετριέται πάντα με αριθμούς ή επιδόσεις. Μετριέται με χαμόγελα,με μια αυθόρμητη έκφραση χαράς, με μια μικρή κατάκτηση που για κάποιον μπορεί να σημαίνει έναν ολόκληρο κόσμο.

Είναι όλες οι μέρες ίδιες όμως και όλα είναι ρόδινα; Φυσικά και όχι! Στο τέλος ωστόσο της ημέρας επιστρέφουμε στη δομή κουρασμένοι, αλλά γεμάτοι. Γεμάτοι με εικόνες, με συναισθήματα και εμπειρίες που δύσκολα περιγράφονται με λόγια. Γιατί ο αθλητισμός, όταν συνδυάζεται με την αγάπη, τη φροντίδα και τη συμπερίληψη, μπορεί πραγματικά να αλλάξει ζωές.

Αυτό είναι το εξωτερικό αθλητικό πρόγραμμα της δομής μας. Ένα πρόγραμμα που δεν προσφέρει μόνο αθλητικές δραστηριότητες, αλλά καθημερινές εμπειρίες ζωής, ευκαιρίες για εξέλιξη και στιγμές που υπενθυμίζουν σε όλους μας ότι κάθε άνθρωπος αξίζει να έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει, να προσπαθεί, να χαίρεται και να ονειρεύεται.

Κι αν ήθελα να κάνω ένα πιο προσωπικό σχόλιο θα ήταν το εξής: υπάρχει ένας μύθος γύρω από την εργασία μέσα στην ειδική αγωγή. Τα πράγματα δεν είναι πιο δύσκολα όπως πολλοί φαντάζονται. Όπως σε όλες τις εργασίες υπάρχουν και καλές και δύσκολες ημέρες. Βιώνοντας μια ολόκληρη σεζόν στο ποστο μου όμως μπορώ να πω ότι στη συγκεκριμένη δουλειά η ψυχή κερδίζει έναν πόντο κάθε μέρα. Και χωρίς υποχρέωση ανταπόδοσης.

Πολλοί τρόποι να υπάρχουμε, ένας κόσμος για όλους

της Αικατερίνης Ξύδη

Συγγραφέας, Πτυχιούχος Κοινωνιολογίας - Εγκληματολογίας, Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Τι σημαίνει άραγε να είσαι «διαφορετικός»; Σημαίνει ότι δεν χωράς σε ένα καλούπι ή μήπως ότι το καλούπι δεν δημιουργήθηκε ποτέ για όλους; Η διαφορετικότητα δεν είναι πρόβλημα που χρειάζεται διόρθωση. Είναι μια υπενθύμιση ότι οι άνθρωποι δεν γεννηθήκαμε για να είμαστε ίδιοι.

Η διαφορετικότητα υπάρχει παντού γύρω μας. Βρίσκεται στον τρόπο που σκεφτόμαστε, στον τρόπο που επικοινωνούμε, στον τρόπο που αντιδρούμε και εν τέλει στον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο. Κάθε άνθρωπος έχει τη δική του προσωπικότητα, τις δικές του δυνατότητες, τις δικές του ανάγκες και τον δικό του ρυθμό εξέλιξης. Το γεγονός ότι κάποιος λειτουργεί διαφορετικά από εμάς, δεν σημαίνει ότι λειτουργεί λάθος.

> *Ένα σχολείο και μια κοινωνία που αποδέχονται την διαφορετικότητα, είναι ένας χώρος όπου κάθε άτομο μπορεί να νιώθει ασφαλές και σημαντικό. (...) Ένα χαμόγελο, μια ευκαιρία για συμμετοχή, μια κουβέντα χωρίς προκαταλήψεις ή ένας λόγος ενθάρρυνσης, μπορούν να κάνουν έναν άνθρωπο να νιώσει ότι ανήκει, (...) με αποτέλεσμα να πιστέψει στον εαυτό του*

Ιδιαίτερα στον χώρο της ειδικής αγωγής, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι κάθε άτομο είναι πρώτα απ'όλα ίσο μέλος της κοινωνίας. Δεν ορίζεται από μια διάγνωση, από μια δυσκολία ή από κάτι που το κάνει να διαφέρει. Έχει όνειρα, συναισθήματα, ταλέντα και έναν μοναδικό τροπο να εκφράζεται. Ο ρόλος μας δεν είναι να προσπαθήσουμε να αλλάξουμε αυτό που είναι, αλλά να δημιουργήσουμε τις συνθήκες ώστε να μπορέσει να αναπτύξει όλες τις δυνατότητες του. Πολλές φορές η κοινωνία δημιουργεί καλούπια για το πως πρέπει να μαθαίνει, να επικοινωνεί ή να συμπεριφέρεται ένα άτομο. Όταν κάποιος δεν προσαρμόζεται σε αυτά τα πρότυπα, συχνά χαρακτηρίζεται ως «διαφορετικός». Αυτό συμβαίνει σε πολλούς τομείς της κοινωνίας και όχι μόνο στην ειδική αγωγή.

Όμως αυτό που πρέπει να αναλογιστεί κανείς δεν είναι το γιατί ένα παιδί ή ένας ενήλικας, δεν προσαρμόζεται σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, αλλά αν το πλαίσιο αυτό έχει εξαρχής δημιουργηθεί ώστε να τους χωράει όλους. Η απάντηση είναι ότι μάλλον όχι και για αυτό τον λόγο οτιδήποτε βγαίνει εκτός των στενών ορίων ενός ουτοπικού καθωσπρεπισμού, λαμβάνει την ταμπέλα του «διαφορετικού».

Η αποδοχή της διαφορετικότητας ξεκινά από μικρές καθημερινές πράξεις. Από το να ακούμε πραγματικά, να δείχνουμε υπομονή, να ενισχύουμε την πεποίθηση ότι η αξία ενός ανθρώπου δεν μετριέται από το πόσο μοιάζει με τους άλλους. Όλα τα παραπάνω, χρειάζεται να αποτυπώνονται και στις δομές που στηρίζουν τους ωφελούμενους και τις οικογένειες τους. Σχολεία, κέντρα ειδικής αγωγής, θεραπευτικές υπηρεσίες και κάθε φορέας που εργάζεται για αυτό τον σκοπό, οφείλει να δημιουργεί ένα περιβάλλον σεβασμού και ίσων ευκαιριών. Ένα σχολείο και μια κοινωνία που αποδέχονται την διαφορετικότητα, είναι ένας χώρος όπου κάθε άτομο μπορεί να νιώθει ασφαλές και σημαντικό. Η αποδοχή της μοναδικότητας κάθε ανθρώπου, δεν διδάσκεται μόνο με λόγια, αλλά κυρίως με πράξεις. Ένα χαμόγελο, μια ευκαιρία για συμμετοχή, μια κουβέντα χωρίς προκαταλήψεις ή ένας λόγος ενθάρρυνσης, μπορούν να κάνουν έναν άνθρωπο να νιώσει ότι ανήκει, ότι έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει τις ικανότητες του, με αποτέλεσμα να πιστέψει στον εαυτό του.

Τελικά η διαφορετικότητα δεν είναι κάτι που χρειάζεται να ξεπεράσουμε. Είναι κάτι που χρειάζεται να κατανοήσουμε. Γιατί ένας κόσμος στον οποίο όλοι έχουν θέση, είναι ένας κόσμος πιο δίκαιος, πιο ανθρώπινος και πιο όμορφος.

Πίσω από το Κόκκινο Φως:
Όταν οι Ψυχές Μιλούν Χωρίς Φίλτρα

του Βασίλη Δημητρόπουλου

Καθηγητής Φυσικής Αγωγής, Υπεύθυνος ΚΔΗΦ ΑμεΑ Αθήνας & Β' βάρδιας ΚΔΑΠμεΑ «Παναγία Ευαγγελίστρια» & συνεργάτης του Προέδρου

Κάθε φορά που ανάβει το κόκκινο φως στο στούντιο και τα μικρόφωνα ανοίγουν, ο χρόνος μοιάζει να σταματά. Για τους περισσότερους, ένα podcast είναι απλώς λίγα λεπτά ακρόασης στο δρόμο για τη δουλειά ή στο σπίτι. Για εμάς, όμως, αυτή η μικρή αίθουσα μεταμορφώνεται σε έναν ιερό χώρο. Έναν χώρο όπου η αλήθεια δεν γυαλίζεται, δεν στολίζεται και δεν κρύβεται πίσω από δύσκολους επιστημονικούς όρους. Σε αυτή την καρέκλα απέναντί μου δεν κάθονται απλώς «καλεσμένοι». Κάθονται άνθρωποι που κουβαλούν έναν ολόκληρο κόσμο.

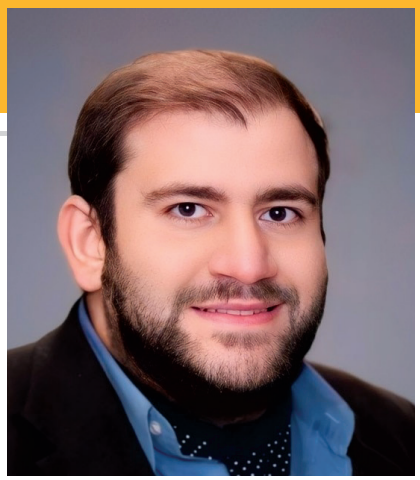
Όταν ένας άνθρωπος με αναπηρία ή ένας γονέας που παλεύει καθημερινά στο πλευρό του παιδιού του πιάνει το μικρόφωνο, δεν ζητάει οίκτο. Ζητάει κάτι πολύ πιο ουσιαστικό: να ακουστεί. «Ξέρεις τι σημαίνει να κοιτάς μια σκάλα και να βλέπεις ένα απροσπέλαστο βουνό;», «Ξέρεις πώς είναι να παλεύεις κάθε πρωί με τα βλέμματα του οίκτου ή της αδιαφορίας στον δρόμο;». Αυτές οι κουβέντες, ειπωμένες με τα πιο απλά, καθημερινά λόγια, είναι που σου ραγίζουν την καρδιά. Γιατί συνειδητοποιείς πως αυτό που για εμάς θεωρείται δεδομένο ένα πεζοδρόμιο, μια βόλτα, μια ευκαιρία στη δουλειά, μια αγκαλιά χωρίς προκατάληψη για εκείνους είναι ένας καθημερινός, επίμονος αγώνας.

> *Η κοινωνία είναι αυτή που θέτει τα όρια. Κι αν μέσα από αυτές τις φωνές καταφέραμε έστω και ένας ακροατής να κοιτάξει αλλιώτικα έναν άνθρωπο με αναπηρία στον δρόμο, τότε κάθε λεπτό πίσω από αυτό το μικρόφωνο άξιζε*

Πίσω από τις φωνές που ακούτε στα ακουστικά σας, υπάρχουν στιγμές που η αναπνοή κόβεται. Υπάρχουν τα βλέμματα των γονιών που σφίγγουν τα χέρια τους κάτω από το τραπέζι καθώς περιγράφουν τις αγωνίες τους για το «μετά». Υπάρχουν τα χαμόγελα των παιδιών που, παρά τις δυσκολίες, εκπέμπουν μια αστείρευτη δύναμη που σε κάνει να ντρέπεσαι για τα δικά σου μικρά, καθημερινά παράπονα. Πολλές φορές, πίσω από την κονσόλα, χρειάστηκε να καταπιώ τα δάκρυά μου για να συνεχίσω την εκπομπή. Όχι από λύπη αλλά από δέος. Δέος για το μεγαλείο της ψυχής τους, για την αξιοπρέπεια με την οποία μετατρέπουν τον πόνο σε φως και την αδικία σε διεκδίκηση.

Ο στόχος μας σε αυτές τις εκπομπές δεν ήταν ποτέ να εντυπωσιάσουμε. Ήταν να γίνουμε η γέφυρα. Να φέρουμε τον κόσμο της αναπηρίας κοντά σε κάθε απλό ακροατή, χωρίς ταμπού, χωρίς φιλανθρωπικά προσωπεία, χωρίς ωραία λόγια. Γιατί όταν μάθεις να ακούς με την καρδιά, καταλαβαίνεις ότι η αναπηρία δεν ορίζει τον άνθρωπο. Η κοινωνία είναι αυτή που θέτει τα όρια. Κι αν μέσα από αυτές τις φωνές καταφέραμε έστω και ένας ακροατής να κοιτάξει αλλιώτικα έναν άνθρωπο με αναπηρία στον δρόμο, τότε κάθε λεπτό πίσω από αυτό το μικρόφωνο άξιζε.

Όταν ο κινηματογράφος μας θυμίζει να βλέπουμε τον άνθρωπο

του Χρήστου Αρφάνη

Σκηνοθέτης – Σεναριογράφος,
Μέλος της Ένωσης Σεναριογράφων Ελλάδος

Η κοινωνία συχνά θυμάται τα άτομα με αναπηρία μέσα από συγκεκριμένες ημερομηνίες, εκδηλώσεις και δράσεις. Για λίγο, το θέμα γίνεται περισσότερο ορατό, ανοίγουν συζητήσεις και δημιουργείται η αίσθηση ότι υπάρχει μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση. Τι συμβαίνει όμως όταν τελειώσει η εκδήλωση, όταν ολοκληρωθεί η καμπάνια ή όταν περάσει η ημέρα που είναι αφιερωμένη στην αναπηρία; Η καθημερινότητα επιστρέφει στους κανονικούς της ρυθμούς και πολλές φορές μαζί της επιστρέφει και η αορατότητα των ανθρώπων που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια και αποκλεισμούς.

Ο κινηματογράφος έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως ένας ιδιαίτερα σημαντικός καθρέφτης της κοινωνίας. Μέσα από τις ιστορίες και τους χαρακτήρες του μπορεί να φέρει στο προσκήνιο ανθρώπους και πραγματικότητες που δεν γνωρίζουμε ή που δεν έχουμε μάθει να παρατηρούμε. Η αναπηρία έχει παρουσιαστεί πολλές φορές στη μεγάλη οθόνη, άλλοτε με ιδιαίτερη ευαισθησία και άλλοτε με τρόπο που δημιουργεί συζητήσεις για το πώς επιλέγουμε να παρουσιάζουμε τον άνθρωπο πίσω από αυτή.

Και ίσως αυτό είναι το βασικό σημείο στο οποίο πρέπει να σταθούμε. Ένας άνθρωπος με αναπηρία δεν χρειάζεται να παρουσιαστεί ως «ήρωας» για να αξίζει την προσοχή μας. Δεν χρειάζεται να ξεπεράσει κάθε δυσκολία, να συγκινήσει το κοινό ή να αποδείξει ότι μπορεί να κάνει πράγματα που η κοινωνία θεωρεί δύσκολα. Η αναπηρία δεν αποτελεί το σύνολο της προσωπικότητας ενός ανθρώπου. Είναι ένα κομμάτι της ζωής του και όχι ολόκληρη η ταυτότητά του.

Ο κινηματογράφος μπορεί να βοηθήσει σημαντικά σε αυτή την αλλαγή οπτικής. Όχι επειδή μπορεί να εξηγήσει στον θεατή πώς είναι η ζωή κάθε ανθρώπου με αναπηρία — κάτι τέτοιο θα ήταν αδύνατο, καθώς κάθε άνθρωπος έχει τη δική του εμπειρία και τη δική του διαδρομή — αλλά επειδή μπορεί να παρουσιάσει διαφορετικές ιστορίες και να δημιουργήσει χώρο για συζήτηση. Μέσα από μια ταινία ο θεατής μπορεί να γνωρίσει έναν χαρακτήρα, να ακολουθήσει τη ζωή του και να τον δει ως ολοκληρωμένο άνθρωπο, με επιθυμίες, φόβους, σχέσεις και προσωπικές επιλογές.

Η κοινωνία, όμως, δεν χρειάζεται μόνο μεγάλες δηλώσεις. Χρειάζεται συνέπεια και καθημερινή μνήμη. Τα άτομα με αναπηρία δεν υπάρχουν μόνο όταν οργανώνεται μια δράση ή όταν έρχεται μια ημέρα αφιερωμένη σε εκείνα. Είναι μέρος της κοινωνίας μας και πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι με ίσα δικαιώματα, προσωπικότητα και παρουσία. Η ουσιαστική αποδοχή δεν μπορεί να είναι μια περιστασιακή πράξη ευαισθησίας. Είναι ένας τρόπος με τον οποίο επιλέγουμε να βλέπουμε και να αντιμετωπίζουμε τον συνάνθρωπό μας.

Από αυτή την άποψη, ο κινηματογράφος μπορεί να λειτουργήσει ως αφορμή. Μπορεί να μας κάνει να δούμε ιστορίες που δεν γνωρίζουμε, να ακούσουμε διαφορετικές φωνές και να σκεφτούμε ξανά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την αναπηρία. Δεν χρειάζεται κάθε ταινία να δώσει απαντήσεις. Αρκεί πολλές φορές να δημιουργήσει τα σωστά ερωτήματα.

Ακολουθούν πέντε ταινίες και ντοκιμαντέρ που αξίζει να αναζητήσει κανείς, όχι ως «οδηγό» για την αναπηρία, αλλά ως διαφορετικές κινηματογραφικές προσεγγίσεις σε ανθρώπους, σχέσεις και κοινωνικά ζητήματα.

Πέντε ταινίες που αξίζει να αναζητήσετε:

- **CODA (2021)**
  Μια ταινία για την οικογένεια, την επικοινωνία και την ανάγκη κάθε ανθρώπου να διεκδικήσει το δικό του όνειρο, χωρίς να παύει να ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους που αγαπά.
- **Sound of Metal (2019)**
  Μια ιδιαίτερα δυνατή κινηματογραφική εμπειρία που επικεντρώνεται στην αλλαγή, την απώλεια και την προσπάθεια ενός ανθρώπου να προσαρμοστεί σε μια νέα πραγματικότητα.
- **CripCamp: A DisabilityRevolution (2020)**
  Το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει την πορεία ανθρώπων με αναπηρία και τη διεκδίκησή τους για περισσότερα δικαιώματα και ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνία.
- **The Intouchables (2011)**
  Μια ταινία που βασίζεται στη σχέση δύο ανθρώπων με διαφορετικές ζωές και εμπειρίες και κατάφερε να φέρει το θέμα της αναπηρίας σε ένα πολύ μεγάλο παγκόσμιο κοινό.
- **MyLeftFoot (1989)**
  Η ιστορία του Ιρλανδού καλλιτέχνη και συγγραφέα Christy Brown, μέσα από την οποία παρουσιάζονται η δημιουργικότητα, η προσωπική έκφραση και η ανάγκη του ανθρώπου να επικοινωνεί με τον δικό του τρόπο.

Ο κινηματογράφος δεν μπορεί να αλλάξει μόνος του την κοινωνία. Μπορεί όμως να ανοίξει μια συζήτηση και να μας υπενθυμίσει κάτι που συχνά ξεχνάμε: πίσω από κάθε διάγνωση, κάθε χαρακτηρισμό και κάθε κοινωνική κατηγορία υπάρχει ένας άνθρωπος. Και ο άνθρωπος αυτός δεν χρειάζεται να κάνει κάτι ξεχωριστό για να αξίζει να τον βλέπουμε, να τον ακούμε και να τον αντιμετωπίζουμε με αξιοπρέπεια.

Η μετάβαση από το ελλειμματικό μοντέλο στο δικαιοκεντρικό πλαίσιο:

Αυτοδιάθεση, ενδυνάμωση και κοινωνική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία

της Βασιλικής Αγγελή

Κοινωνική Λειτουργός ΚΔΗΦ Ελληνικού «Παναγία Ευαγγελίστρια»

Εισαγωγη

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η θεωρητική διερεύνηση της μετάβασης από τα παραδοσιακά ελλειμματικά μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας προς το σύγχρονο δικαιοκεντρικό παράδειγμα, με έμφαση στις έννοιες της ενδυνάμωσης, της αυτοδιάθεσης και της ενεργού κοινωνικής συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία.

Ιστορικά, η αναπηρία προσεγγιζόταν κυρίως μέσα από το ιατρικό (ή ατομικό) μοντέλο και το μοντέλο της φιλανθρωπίας και της πρόνοιας. Στο πλαίσιο αυτών των προσεγγίσεων, η αναπηρία θεωρούνταν πρωτίστως αποτέλεσμα ατομικής βλάβης ή λειτουργικού περιορισμού, ενώ τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζονταν συχνά ως αποδέκτες φροντίδας, θεραπείας και προστασίας, με περιορισμένο ρόλο στη λήψη αποφάσεων που αφορούσαν τη ζωή τους (Oliver, 1990).

Παρότι η παροχή υποστήριξης εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία, οι σύγχρονες προσεγγίσεις των Disability Studies έχουν επιφέρει μια σημαντική θεωρητική και επιστημολογική μετατόπιση. Η αναπηρία δεν αντιμετωπίζεται πλέον αποκλειστικά ως ατομικό χαρακτηριστικό, αλλά ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των χαρακτηριστικών του ατόμου και των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και θεσμικών εμποδίων που περιορίζουν τη συμμετοχή του (Oliver, 1996· World Health Organization [WHO], 2001).

Η σύγχρονη δικαιοκεντρική προσέγγιση μετατοπίζει το ενδιαφέρον από την προστασία και την εξάρτηση προς την ενδυνάμωση (empowerment), την αυτονομία, την αυτοδιάθεση και την ισότιμη κοινωνική συμμετοχή.

1. Εννοιολογική μετάβαση: Από το μοντέλο ελλείμματος στο κοινωνικό και δικαιοκεντρικό μοντέλο

Η σύγχρονη θεωρία της αναπηρίας έχει μετακινηθεί σταδιακά από το ελλειμματικό μοντέλο (deficit model) προς ένα κοινωνικό και δικαιοκεντρικό πλαίσιο κατανόησης. Σύμφωνα με το κοινωνικό μοντέλο της αναπηρίας, οι περιορισμοί που βιώνουν τα άτομα δεν προκύπτουν αποκλειστικά από τη βλάβη ή τη διαφοροποίηση του σώματος, αλλά κυρίως από τα εμπόδια που δημιουργεί το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον (Oliver, 1996)

Παρότι το κοινωνικό μοντέλο αποτέλεσε θεμελιώδη θεωρητική τομή στην κατανόηση της αναπηρίας, έχει δεχθεί κριτική για την τάση του να υποβαθμίζει τη σημασία των σωματικών, ψυχολογικών και προσωπικών εμπειριών που συνδέονται με την αναπηρία. Η κριτική αυτή ανέδειξε την ανάγκη για πιο σύνθετες προσεγγίσεις, οι οποίες δεν περιορίζονται ούτε στην ατομική βλάβη ούτε αποκλειστικά στα κοινωνικά εμπόδια, αλλά εξετάζουν τη δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμου και περιβάλλοντος, όπως το βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο της ICF και η δικαιοκεντρική προσέγγιση της αναπηρίας.

Η Διεθνής Ταξινόμηση Λειτουργικότητας, Αναπηρίας και Υγείας (International Classification of Functioning, Disability and Health – ICF) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας υιοθετεί ένα βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο, σύμφωνα με το οποίο η λειτουργικότητα και η αναπηρία αποτελούν αποτέλεσμα της δυναμικής αλληλεπίδρασης μεταξύ της κατάστασης υγείας του ατόμου, των προσωπικών παραγόντων και του περιβάλλοντος (WHO, 2001).

Βασική αρχή της σύγχρονης προσέγγισης αποτελεί η αναγνώριση του ατόμου ως ενεργού υποκειμένου, με δικαιώματα, δυνατότητες, προσωπικές επιδιώξεις και δικαίωμα συμμετοχής στις αποφάσεις που αφορούν τη ζωή του. Η αυτοσυνηγορία (self-advocacy) και η ενεργός συμμετοχή αποτελούν βασικούς μηχανισμούς ενδυνάμωσης.

2. Από την παθητική πρόνοια στην ενεργό υποστήριξη

Η μετάβαση από την προστατευτική λογική στην ενδυνάμωση απαιτεί αναθεώρηση του τρόπου με τον οποίο σχεδιάζονται και παρέχονται οι υπηρεσίες υποστήριξης.

Ο πατερναλισμός, δηλαδή η λήψη αποφάσεων «για το καλό» του ατόμου χωρίς ουσιαστική συμμετοχή του ίδιου, μπορεί να περιορίσει την ανάπτυξη της αυτονομίας και της προσωπικής ευθύνης. Η σύγχρονη προσέγγιση υποστηρίζει ότι η βοήθεια δεν πρέπει να αντικαθιστά τη βούληση του ατόμου, αλλά να λει-

τουργεί ως μέσο ενίσχυσης των δυνατοτήτων του.

Η αποτελεσματικότητα των υποστηρικτικών υπηρεσιών αξιολογείται πλέον όχι μόνο με βάση την παροχή φροντίδας, αλλά κυρίως με βάση τον βαθμό στον οποίο ενισχύουν την ανεξαρτησία, τη συμμετοχή και την ποιότητα ζωής.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων μετατοπίζεται από το «αποφασίζω υπέρ κάποιου» στο «αποφασίζω μαζί με κάποιον», σύμφωνα με τις αρχές της υποστηριζόμενης λήψης αποφάσεων (supported decision-making) που προωθεί η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (United Nations, 2006).

3. Η σημασία της αυτοδιάθεσης και της αυτονομίας

Η αυτοδιάθεση (self-determination) αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους δείκτες ποιότητας ζωής των ατόμων με αναπηρία και συνδέεται με την ικανότητα επιλογής, τον προσωπικό έλεγχο και τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων (Wehmeyer, 2005).

Η αυτοδιάθεση περιλαμβάνει:

Την προσωπική επιλογή, από καθημερινές δραστηριότητες έως σημαντικές αποφάσεις που αφορούν την εκπαίδευση, την εργασία και τον τρόπο ζωής.

Τη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή, μέσω της ενεργού παρουσίας στο πολιτισμικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον.

Τη θεσμική υποστήριξη, μέσω της δημιουργίας προσβάσιμων μηχανισμών που επιτρέπουν την πραγματική άσκηση των δικαιωμάτων.

Η αυτονομία δεν ταυτίζεται με την πλήρη ανεξαρτησία από υποστήριξη, αλλά με τη δυνατότητα του ατόμου να έχει έλεγχο στη ζωή του και να λαμβάνει αποφάσεις σύμφωνα με τις προσωπικές του αξίες και επιθυμίες.

4. Ο αναπροσανατολισμός της Ειδικής Αγωγής και των επιστημών αποκατάστασης

Στο σύγχρονο πλαίσιο, η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, καθώς και οι επιστήμες αποκατάστασης, επαναπροσδιορίζουν τον ρόλο τους.

Ο στόχος δεν είναι η «διόρθωση» ή η κανονικοποίηση του ατόμου, αλλά η ανάπτυξη του δυναμικού του και η ενίσχυση της λειτουργικότητας και της συμμετοχής του. Ιδιαίτερα στον χώρο της Ειδικής Αγωγής, η αυτοδιάθεση έχει αναδειχθεί ως βασικός στόχος εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, καθώς συνδέεται με την ανάπτυξη δεξιοτήτων επιλογής, επίλυσης προβλημάτων και αυτοσυνηγορίας.

Ο προσωποκεντρικός σχεδιασμός (person-centered planning) τοποθετεί το ίδιο το άτομο στο κέντρο του σχεδιασμού των παρεμβάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες, τις επιθυμίες, τα ενδιαφέροντα και τους προσωπικούς του στόχους.

Η διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, επαγγελματιών υγείας και οικογένειας αποσκοπεί στην άρση των εμποδίων συμμετοχής και στη δημιουργία υποστηρικτικών περιβαλλόντων.

5. Η οικογένεια ως παράγοντας ενδυνάμωσης

Η οικογένεια αποτελεί βασικό υποστηρικτικό σύστημα στη ζωή των ατόμων με αναπηρία. Ωστόσο, η σύγχρονη προσέγγιση υπογραμμίζει την ανάγκη μετάβασης από προστατευτικές πρακτικές που ενδέχεται να περιορίζουν την αυτονομία προς υποστηρικτικές πρακτικές που ενισχύουν τη λήψη πρωτοβουλιών και την προσωπική επιλογή.

Η παροχή ευκαιριών για πρωτοβουλία, επιλογή και ανάληψη ελεγχόμενου ρίσκου (dignity of risk) αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης δεξιοτήτων και κοινωνικής ωρίμανσης.

Ο ρόλος των επαγγελματιών είναι να υποστηρίζουν και να ενδυναμώνουν τις οικογένειες, ώστε να λειτουργούν ως συνεργάτες και διευκολυντές της ανεξαρτητοποίησης.

6. Προς μια συμπεριληπτική κοινωνία

Η ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία δεν αποτελεί αποκλειστικά ατομική ή οικογενειακή ευθύνη, αλλά κοινωνική και θεσμική υποχρέωση.

Η δημιουργία μιας συμπεριληπτικής κοινωνίας προϋποθέτει:

Καθολικό σχεδιασμό (Universal Design), ώστε τα περιβάλλοντα, οι υπηρεσίες και τα προϊόντα να είναι προσβάσιμα εξαρχής σε όλους.

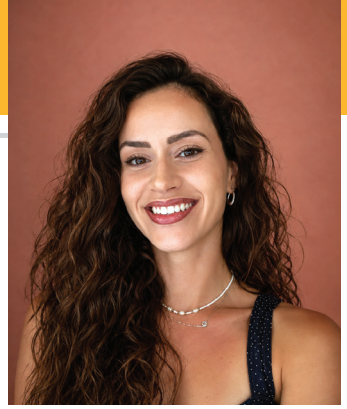
Άρση των εμποδίων, αρχιτεκτονικών, ψηφιακών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών.

Ουσιαστική συμπερίληψη, η οποία υπερβαίνει την απλή φυσική παρουσία και διασφαλίζει ενεργό συμμετοχή και ισότιμη συνεισφορά.

Συμπεράσματα

Η μετάβαση από το μοντέλο ελλείμματος στο δικαιοκεντρικό παράδειγμα σηματοδοτεί μια βαθιά αλλαγή στον τρόπο κατανόησης της αναπηρίας. Τα άτομα με αναπηρία δεν αντιμετωπίζονται πλέον ως παθητικοί αποδέκτες φροντίδας, αλλά ως ενεργά υποκείμενα δικαιωμάτων με δυνατότητα αυτοδιάθεσης, επιλογής και κοινωνικής συμμετοχής.

Η επιστημονική κοινότητα, οι επαγγελματίες εκπαίδευσης και υγείας, οι οικογένειες και οι θεσμικοί φορείς καλούνται να συνεργαστούν για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που θα εγγυάται την αξιοπρέπεια, την αυτονομία και την πλήρη κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία.

Δύο ιστορίες εργασίας, δύο ιστορίες ζωής

της Μαρίας Μπινιέρη *Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής*

Η εργασία αποτελεί για κάθε άνθρωπο κάτι πολύ περισσότερο από μια πηγή εισοδήματος. Είναι ένας χώρος δημιουργίας, εξέλιξης, κοινωνικής συμμετοχής και προσωπικής καταξίωσης. Για τα άτομα με αναπηρία, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας συνοδεύεται συχνά από επιπλέον προκλήσεις, αλλά και από σημαντικές ευκαιρίες να αναδείξουν τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τη δυναμική τους όταν βρεθούν σε ένα περιβάλλον που τους εμπιστεύεται και τους στηρίζει

Ως εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, έχω την τύχη να γνωρίζω καθημερινά ανθρώπους με ξεχωριστές προσωπικότητες, ενδιαφέροντα και όνειρα. Ο Νίκος και η Μαρία είναι δύο από αυτούς. Είχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω την πορεία τους, να δω την προσπάθεια που κατέβαλαν, τις δυσκολίες που συνάντησαν και, κυρίως, τη χαρά τους όταν κατάφεραν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Η εξέλιξή τους δεν ήταν αποτέλεσμα μιας στιγμής, αλλά μιας συνεχούς διαδρομής προσωπικής ανάπτυξης, επιμονής και υποστήριξης από το οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον.

> *«Πρώτα απ'όλα, άλλαξα εγώ ο ίδιος. Όταν ξεκίνησα να εργάζομαι, άρχισα να βλέπω τον εαυτό μου διαφορετικά. (...) ένιωθα ότι μπορώ κι εγώ να προσφέρω»*

Στις σελίδες που ακολουθούν, δεν θα διαβάσετε απλώς δύο συνεντεύξεις. Θα γνωρίσετε δύο ανθρώπους που μιλούν με ειλικρίνεια για τους φόβους, τις δυσκολίες, τις μικρές καθημερινές νίκες και τις στιγμές που τους έκαναν να πιστέψουν περισσότερο στον εαυτό τους. Μέσα από τις προσωπικές τους αφηγήσεις αναδεικνύεται μια σημαντική αλήθεια: όταν υπάρχουν ευκαιρίες, εμπιστοσύνη και οι κατάλληλες συνθήκες, τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα στην επαγγελματική ζωή και να προσφέρουν ουσιαστικά στον χώρο εργασίας τους.

Νίκος, 26 ετών

Ειδικός στην παρασκευή καφέ σε Κοινωνική Επιχείρηση

Ο Νίκος είναι στο φάσμα του αυτισμού. Μέσα από τη συμμετοχή του σε προεπαγγελματικά εργαστήρια, ανακάλυψε την κλίση του στην τέχνη του καφέ και σήμερα εργάζεται σταθερά.

Νίκο, πώς αποφάσισες να ασχοληθείς με τη δουλειά του barista;

Αποφάσισα να συμμετέχω σε ένα εργαστήριο αυτόνομης διαβίωσης. Εκεί κατάλαβα ότι μου αρέσει η διαδικασία παρασκευής του καφέ. Η μηχανή του καφέ έχει συγκεκριμένα βήματα, γεωμετρική ακρίβεια και σταθερή ρουτίνα. Αν ακολουθήσεις τα βήματα σωστά, το αποτέλεσμα είναι πάντα τέλειο. Αυτή η σταθερότητα με ηρεμεί και μου δίνει αυτοπεποίθηση.

Ποιες ήταν οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετώπισες στην αρχή;

Θα έλεγα αρχικά το άγχος της επικοινωνίας με τον κόσμο. Στην αρχή φοβόμουν να κοιτάξω τους πελάτες στα μάτια ή να πάρω πρωτοβουλίες. Όμως, με τη βοήθεια των εκπαιδευτών μου, το δουλέψαμε μέσα από παιχνίδια ρόλων στη δομή. Έτσι, ένιωθα έτοιμος όταν κλήθηκα να εργαστώ σε πραγματικό πλαίσιο.

Τι άλλαξε στη ζωή σου από τότε που άρχισες να εργάζεσαι;

Πρώτα απ'όλα, άλλαξα εγώ ο ίδιος. Όταν ξεκίνησα να εργάζομαι, άρχισα να βλέπω τον εαυτό μου διαφορετικά. Δεν ένιωθα πια μόνο ότι δέχομαι βοήθεια από τους άλλους, ένιωθα ότι μπορώ κι εγώ να προσφέρω. Κάθε μέρα αποκτούσα περισσότερη αυτοπεποίθηση και καταλάβαινα ότι έχω δυνατότητες που ίσως ούτε εγώ ο ίδιος δεν πίστευα ότι είχα.

Σήμερα ξέρω ότι κάθε πρωί, στις 9:00,ο κύριος Βασίλης θέλει τον διπλό ελληνικό του με λίγη ζάχαρη, ξέρω ποιος προτιμά έναν δυνατό εσπρέσο και ποιος

θα μου χαμογελάσει μόλις με δει. Αυτές οι μικρές καθημερινές στιγμές δημιουργούν κοινωνικές σχέσεις. Με κάνουν να νιώθω ότι ανήκω σε μια ομάδα και ότι η παρουσία μου έχει σημασία για τους ανθρώπους που περνούν από το μαγαζί. Η δουλειά μού έδωσε κάτι περισσότερο από έναν ρόλο. Μου έδωσε ευθύνη, πρόγραμμα και την ικανοποίηση ότι στο τέλος της ημέρας έχω καταφέρει κάτι με τις δικές μου δυνάμεις. Κάθε καφές που φτιάχνω είναι μια μικρή απόδειξη ότι μπορώ να τα καταφέρω. Δεν είμαι πια «ο Νίκος που χρειάζεται φροντίδα». Και αυτό, για μένα, σημαίνει πολλά περισσότερα από μια δουλειά• σημαίνει ανεξαρτησία, αξιοπρέπεια και πίστη στον εαυτό μου.

> *«...με παρότρυνε να μάθω σχεδιαστικά προγράμματα. Η συμμετοχή μου σε αυτά, δεν μου πρόσφερε απλώς απασχόληση, μου έδωσε έναν επαγγελματικό προσανατολισμό για το μέλλον μου»*

Μαρία, 31 ετών

Γραφίστρια που εργάζεται εξ αποστάσεως

Η Μαρία έχει κινητική αναπηρία και μετακινείται με αμαξίδιο. Μέσα από τα εξειδικευμένα προγράμματα ψηφιακών δεξιοτήτων στα οποία συμμετείχε, ανέπτυξε το ταλέντο της στη γραφιστική.

Μαρία, τι σε βοήθησε να βρεις τον επαγγελματικό σου δρόμο;

Όταν δήλωσα συμμετοχή στα εξειδικευμένα προγράμματα ψηφιακών δεξιοτήτων, έψαχνα διέξοδο από την απομόνωση του σπιτιού. Στο εργαστήριο υπολογιστών, ο εκπαιδευτής μου είδε ότι είχα έφεση στο σχέδιο και στα χρώματα και με παρότρυνε να μάθω σχεδιαστικά προγράμματα. Η συμμετοχή μου σε αυτά, δεν μου πρόσφερε απλώς απασχόληση, μου έδωσε έναν επαγγελματικό προσανατολισμό για το μέλλον μου.

> *«Όταν είδα τα χρήματα στον λογαριασμό μου, ένιωσα ελευθερία. Δεν αφορούσε κάποιο επίδομα, ήταν ο προσωπικός μου κόπος (...) ένιωσα, για πρώτη φορά, ισότιμο μέλος της οικογένειάς μου αλλά και της κοινωνίας»*

Πώς είναι η καθημερινότητά σου στην εταιρεία που εργάζεσαι τώρα;

Εργάζομαι εξ αποστάσεως για μια εταιρεία ψηφιακού μάρκετινγκ. Η οθόνη του υπολογιστή δεν γνωρίζει αν κάθομαι σε καρέκλα γραφείου ή σε αναπηρικό αμαξίδιο. Αναγνωρίζει μόνο τη δημιουργικότητά μου και το τελικό αποτέλεσμα. Το μεγαλύτερο εμπόδιο στην αγορά εργασίας δεν είναι η αναπηρία, αλλά η προκατάληψη των εργοδοτών ότι άτομα με τις δικές μου κινητικές δυσκολίες δεν μπορούμε να αποδώσουμε υπό πίεση. Εγώ αποδεικνύω καθημερινά το αντίθετο.

Θυμάσαι πώς ένιωσες όταν έλαβες τον πρώτο σου μισθό;

Ήταν η πιο σημαντική μέρα της ζωής μου. Όταν είδα τα χρήματα στον λογαριασμό μου, ένιωσα ελευθερία. Δεν αφορούσε κάποιο επίδομα, ήταν ο προσωπικός μου κόπος. Θυμάμαι ότι αγόρασα ένα δώρο στη μητέρα μου και ένιωσα, για πρώτη φορά, ισότιμο μέλος της οικογένειάς μου αλλά και της κοινωνίας.

Οι ιστορίες του Νίκου και της Μαρίας υπενθυμίζουν ότι πίσω από κάθε θέση εργασίας υπάρχει μια προσωπική διαδρομή γεμάτη προσπάθεια, εκπαίδευση, επιμονή και πίστη στις δυνατότητες του ανθρώπου. Η επαγγελματική ένταξη των ατόμων με αναπηρία δεν αποτελεί πράξη κοινωνικής ευαισθησίας ή φιλανθρωπίας• αποτελεί ζήτημα ισότητας, δικαιωμάτων και αξιοποίησης ανθρώπων με γνώσεις, ταλέντα και διάθεση για δημιουργία. Όταν τους παρέχονται τα κατάλληλα εφόδια, η απαραίτητη υποστήριξη και οι ίσες ευκαιρίες, μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην αγορά εργασίας, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να αποκτήσουν ενεργό ρόλο στην κοινωνία.

Τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών & Ατόμων ΑμεΑ καθώς και τα Κέντρα Διημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας αποτελούν σημαντικό κρίκο αυτής της διαδρομής. Μέσα από προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων, εργαστήρια αυτόνομης διαβίωσης, επαγγελματικού προσανατολισμού και κοινωνικής ενδυνάμωσης, δημιουργούν τις προϋποθέσεις ώστε οι ωφελούμενοι να κάνουν το επόμενο βήμα με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ασφάλεια. Η επιτυχία, όμως, δεν ολοκληρώνεται όταν κάποιος αποκτήσει τις κατάλληλες δεξιότητες· ολοκληρώνεται όταν η κοινωνία και η αγορά εργασίας είναι έτοιμες να αναγνωρίσουν την αξία τους, να εμπιστευτούν τις δυνατότητές τους και να τους προσφέρουν πραγματικές ευκαιρίες απασχόλησης.

Η καλοκαιρινή μας γιορτή!

Με πλώρη την αγάπη και πανιά τη φαντασία!

Καθώς οι σχολικές αίθουσες ετοιμάζονται να σιγήσουν για το καλοκαίρι, η αυλή του 13ου Δημοτικού Σχολείου Ηλιούπουλης (δίπλα στο ΚΔΑΠ Ηλιούπολης), πλημμύρισε από χρώματα, γέλια και μελωδίες, μεταμορφώνοντας μια συνηθισμένη μέρα σε ένα μαγικό, ονειρικό ταξίδι. Φέτος, η καλοκαιρινή μας γιορτή δεν είχε απλώς στόχο να αποχαιρετήσει τη σχολική χρονιά, αλλά να γιορτάσει τη δύναμη της ψυχής, την ανιδιοτελή αγάπη και την ειλικρινή αποδοχή.

Με όχημα τη φαντασία μας, δεν χρειαστήκαμε αεροπλάνα, ούτε μακρινά ταξίδια. Τα παιδιά μας, οι αληθινοί πρωταγωνιστές αυτής της γιορτής, έγιναν οι καπετάνιοι ενός φανταστικού πλοίου που μας ταξίδεψε σε θάλασσες αγκαλιάς και σε τόπους όπου η διαφορετικότητα δεν είναι εμπόδιο, αλλά το πιο φωτεινό χρώμα για να ζωγραφίσουμε έναν κόσμο ισότητας. Κάθε χαμόγελο, κάθε βλέμμα και κάθε χειροκρότημα ήταν ένας σταθμός σε αυτό το μοναδικό οδοιπορικό.

Η αποδοχή δεν ήταν μια αφηρημένη έννοια, αλλά μια ζωντανή εμπειρία. Ήταν τα χέρια που πιάστηκαν σφιχτά, οι αγκαλιές χωρίς όρια και η κοινή πεποίθηση ότι όλοι μαζί είμαστε μια μεγάλη, δυνατή οικογένεια!

Καθώς το καλοκαίρι ανοίγει την αγκαλιά του, παίρνουμε μαζί μας τις αναμνήσεις αυτής της υπέροχης ημέρας. Μας υπενθυμίζει πως ο κόσμος μας γίνεται όμορφος και φωτεινός όταν μαθαίνουμε να κοιτάμε όχι απλώς με τα μάτια, αλλά με την ψυχή! Καλό καλοκαίρι, γεμάτο φως, χαμόγελα και ανιδιοτελή αγάπη!

Μαζί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ Αμεα "Παναγία Ευαγγελίστρια"

κδαπ αμεα
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

κδηφ αμεα
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ & ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΑΛΙΜΟΣ

κδηφ 2 αμεα
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ & ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ

κδηφ 3 αμεα
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ & ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΑΘΗΝΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ Sun City
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑΜΕΑ "ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ".
Με την ευγενική υποστήριξη του Δήμου Ηλιούπολης
ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

Κοινωνικό Φυτώριο
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

ΣΤΕΓΗ
Υποστηριζόμενης Διαβίωσης
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
ΑΡΤΕΜΙΔΑ

ΣΤΕΓΗ
Υποστηριζόμενης Διαβίωσης
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΘΕΑ

ΚΔΑΠ: Ηρώς Κωνσταντοπούλου 117 & Θάλειας Λουκίδου 3, Τ.Κ. 16341, Ηλιούπολη, Τηλ.: 212 8108 322
ΚΔΗΦ 1: Χαριλάου Τρικούπη 23, Τ.Κ. 174 56, Άλιμος, Τηλ.: 211 4183 037
ΚΔΗΦ 2: Χρυσάνθου Τραπεζούντος 8, Τ.Κ. 167 77, Ελληνικό, Τηλ.: 210 9910 622
ΚΔΗΦ 3: Θεσπιέων 6, Τ.Κ. 104 35, Αθήνα - Μεταξουργείο, Τηλ.: 210 9941 486
ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ SUN CITY: Αρχιμήδους 52, Τ.Κ. 163 43, Ηλιούπολη, Τηλ.: 210 9941 486
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΤΩΡΙΟ: Αθηναδώρου 43, Τ.Κ. 163 41, Ηλιούπολη, Τηλ.: 210 9941 486
ΣΤΕΓΗ 1: Αισχύλου 29, Τ.Κ. 190 16, Αρτέμιδα, **ΣΤΕΓΗ 2:** Ευριπίδου 110, Τ.Κ. 176 75, Καλλιθέα

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ

Ταινάρου 10, Δάφνη - Υμηττός, 172 37
Σωματείο Αποκατάστασης και Ειδικής Αγωγής Αμεα "Παναγία Ευαγγελίστρια"
somateio_panagia_euaggelistria
www.panagiaevagelistria.eu